

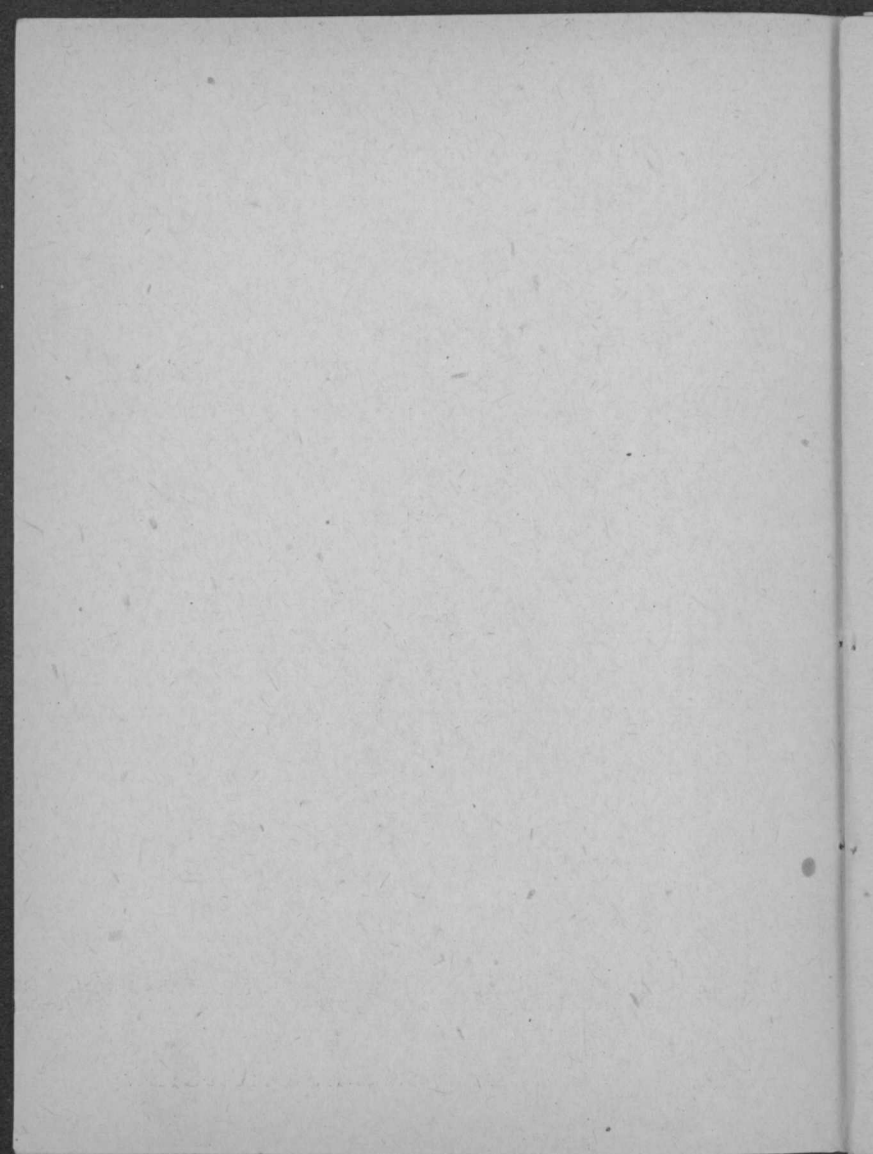

В. Н. ЈЕФИМОЧКИН

ПРОКУРАТУРАЛЫ
ОТСАГЫ
ГРУППАЛАС

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
СОВЕТСКОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

~~Н 29-8~~
~~14.~~

В. Н. ЈЕФІМОЧКІН

Коми-3

1-220

ПРОКУРАТУРАЛЫ ОТСАГЫГ ГРУППАЈАС

Г.П.Б. в Лнгр.

Ц. 1934 г.

АКТ № 727

ГОСУДАРСТВЕННОЈ ИЗДАТЕЛЬСТВО
СОВЕТСКОЈ ЗАКОНОДАТЕЛЬНО

1934

Тайо брошураас вѣставсѣ массѣвѣй
организаціялыс — прокуратуралы отса-
сые группахылыс цельхассѣ да мог-
хассѣ, налыс структурасѣ, правахассѣ да
обязанностяхассѣ, сурѣссѣ да налыс
ужалан методсѣ.

Возкыв

Сталин жорт ЦК да ЦКК пленум вылын
сіктын ужалом жылыг аслас сорныын шуис, мы
областувса, рајонувса уна организацијас
сіктса ловја практическөј ужыг торјалөмаос.

Сталин жорт клејмітіс сещөм јөзөс, кодјас
„пукалөны канцеларијаын да асдөвөла зуртөны
перөјасөн, оз казавны, мыј колхозјаслөн кы-
палөм - паскалөмыс мунө бюрократическөј
канцеларијас бокөдыс“.

Тащөм „канцеларскөј вескөдлыгјасө“ быт-
пөрө быд ужалыс, коді торјалө ловја олөм-
гыс, оз јітчы массажскөд, пуан творческөј
сіјө ужыскөд, да чорыд классөвөј тышыскөд,
коді мунө социализм стрөитан быд участокын,
быд пелөсын.

Торја јона тајө інмө прокуратура ужө.
Меставылын прокурор — сіјө централнөј
властлөн представітель, кодвылө медвојдор
пуктөма ответственност төждысны сывөсна,
медым партијалөн да правітельстволөн індөдја-

сыс дурдывтөг нуодчыгысны олөмө, медем быдлаын вөлі өтi (jedінö) революціоннöй законност, а ез „калужскöй“ лiбö „разанскöй“.

Прокурорлөн колö лоны сурсјасөн аслас пролетарскöй сiнјас, пелјас, медем аскадö орöдны — дугöдны мыж вöчөм, вредiтелство, классöвöй врагјаслыс да најö агентјаслыс лок ужсö, медем котыртны налы отпор, медем ердö петкöдны деклассированнöй пöмöз разложитчөм элементјасöс, медем јурнуöдны ужалыс јöз пöвстса бөрö колөм группајас пöвсын, кодјас дiнö апелырујтö да кодјас былö зiлö пыкыны классöвöй враг, важ олөм коласјасыскöд тыш нуöдöмнас.

„Прокуратуралы отсасыс группајас“ — сiјö прокурорлөн пелјасыс, сiнјасыс предпріјаттö вылын, колхозын сылөн матысса отсасысјасыс. Сiң-жö i налыс ужсö котыртны кужөм сајын јона сулалö прокуратура став ужыслөн качествоыс, öдыс.

Унапöлөсöс классöвöй враглөн војсасан ногјасыс. Јона кужөм да суслун колö прокуратуралөн да сiјö актiвлөн, медем аскадö петкöдны ердö да тышкасы ставпöлөс классöвöй вредiтелствокод, революціоннöй законност быдпöлөс дугöмјаскöд, партіјалыс да правітелстволыс indödjассö вежнöдлөм-јаскöд.

Петкөдны ердө лок уж новлөдлыгјасөс да кучкыны сыкуза — сјјө еща-на. Ердө петкөдөм да кучкөмкөд өтщөщ колө мобілізујтны тавылын уналыс, став қоллектівлыс зоркостсө, бдітелностсө да воқмөстчөмсө.

Леңін шуліс, мыј „тані разнообразіјөыс ем жіңненностлы рұчателство, успехлы пөрука общөј једінөј целө вөдчөмын: россјаса муөс быдпөлөс вреднөј насекомөјјасыс — пыщ-жулікјасыс, лудікјасыс, озырјасыс да мукөд сещөмјасыс весалөмын. Өті местаын пуксөдасны тұрмаө десаток озырјасөс, дужіна жулікјасөс, ужыс слөнајтчыс дужіна жын рабочөјјасөс... Мөдын — сувтөдасны најөс весавны асмогасанінјас. Көјмөдын — карцерыс петөм бөрын сетасны налы віж белетјас, медем став јөзыс најө справітчытөңыс віңөдіс набөрса, кыңі вреднөј војтыр бөрса. Нолөдлаын — унасікас средство комбінаціјас прідумајтасны да, шуам условнө леңөмөн добітчасны озырјасыс, буржуазнөј інтеллігентјасыс, жулікјасыс да куліганјасыс справітчана элементјасөс өдјө справітөм. Кымын унжык пөлөс, сымын буржык, сымын озыржык лоө общөј опытыс, сымын вернөјжык соціалізмлөн успехыс, сымын кокңыджыка практіка лөсөдас, өд сөмын практіка вермас

лөсөдны тышкасан медбур приомјас да сред-
ствојас“.

Јустіціја органјаслы, нагөгөр котыртчыс
став общественностыслы да медвојдор про-
куратуралы отсасыс группајаслы колө та-
јылыс төдвылын кутны. Оти случајын колө
кучкыны став чорыдлунөн, мөдын нуөдны
убеждєннө, нуөдны профілактика да воспи-
таннө методјаса воѣдєствіјө (общ. судјас,
условнөј приговор, выговор). Тавылө колө
бура төдны даннөј обстановкасө, условіјөјас-
сө, конкретнөј јөзөс, партија да правітел-
ство меропріјаттөјаслы паныд быд петкөд-
чөмлыс ідєјнөј вдохновітельјассө. Тајөс тө-
дөны прокуратуралы отсасыс группајаслөн
шленјасыс, најө тајөс вермасны дај колө
төдны.

Напыр тајөс вермас буржыка да аскадын
төдны прокуратура. Отсасыс группајаслы
колө лоны медвоzza отсөг сетысјаснас да
мыжөднас прокуратуралөн социалистическөј
собственность вижөм вөсна, став колхозјассө
социалистическөјө пөртөм вөсна, натурналог
олөмө пөртөм вөсна, ЦК да ЦКК јанварса
пленумлыс став решєннөјассө нуөдөм вөсна
тышын.

Ф. Ёурина.

1. Прокуратуралы отсасыс группајаслөн целыс да мојасыс

Прокуратуралы отсасыс группајаслөн цел-
јасыс да мојасыс урчѣтчысёны сїјө мојас-
нас, кодјасёс пуктөма партїјаөн да праві-
тельствөөн прокуратура ылө, өд отсасыс
группајасыс, кыңи тыдалө-нын нїмсыныс, ін-
дысёны отсавны прокуратуралы нуөдны
ассыныс мојасёс. Тајө мојасыс зевгырысёс
да ответственнөјөс. Сөвет сојуз зев бура
вермөмјас перјөмөн пөртис олөмө медвоңа
пјатїлетка ноль воөн. Мі лөсөдім ассыным
вылын сулалан, воңын мунана технїческөј
подув став народнөј овмөсын социалїстїческөј
реконструкціја нуөдөм ылө. Партїјалыс ге-
нералнөј тујвїсёс лучкї да вескыда нуөдөмөн,
став пөлөс оппортунїзмкөд тышкасөмөн мі
пөртїм сөвет сојузөс аграрнөј да вынтөм-
странаыс капїталїстїческөј госуударствојасыс
завїсітан странаыс гырыс індустріјаа странаө,
мірөвөј капїталыс завїсіттөм странаө. Бырөдім

безработица. Ужалыс јӱзлӱн матерјалнӱј да бытӱвӱј условіјӱјас воыс воӱ бурмӱны. Лӱсӱдӱма економіческӱј подув СССР-ыс классјасӱс бырӱдӱм вылӱ, соціалістическӱј общество стрӱйтӱм вылӱ.

Сталин јорт јурнуӱдӱмӱн партіја вескӱдлӱм улын крестанскӱј поснӱ овмӱса странаыс СССР пӱрӱс-нӱн мӱрас медгырыс вӱзму овмӱса странаӱ. Мӱ лӱсӱдӱм сӱветскӱј границајаслы јон оборона. Сӱвет страна тајӱ јонагырыс вермӱмјассӱ перјӱс сӱјӱ кадӱ, кор став капіталістическӱј мӱрыс вӱјӱма вывтӱ јона паскалӱм крӱчӱсӱ, кодӱ мӱлӱонјасӱн ужалыс јӱзсӱ шыбытӱ корыс олӱмӱ, безработицаӱ, шыгјалӱмӱ, кулалӱмӱ.

Со кычӱ гӱжӱ буржуазнӱј журнал „Нью-Републик“ Чикагоса безработнӱјјаслыс ӱлӱмсӱ (Чикаго — Америкаын ӱтӱ зев ыжыд промышлӱннӱј центр):

„Абу нӱӱтӱ помӱј гу, кытчӱ ескӱ ез во-лыны быдлун шыгјалысјас. Жар поводда дырјӱ, кор тајӱ гујассыс петӱ клашщӱј дук, кор гујас вылас ызгӱны гутјас, быд сешӱм гу дорыс позӱ вӱлӱ адзыны сојасӱн јӱзӱс, кодјас усласӱны коласјас вылас, кодӱс ректаласны мусор кыскалан грузовікыс; најӱ сојӱны ставсӱ: арбузлыс, дыңалыс сӱмӱс коласјассӱ; најӱ чукӱртӱны да мыска-

лõны лук, капуста да картопел шыбласјассõ; најõ перјõны помõј гујассыс весіг јайторјас, сісмõмінјассõ вундалõны лібõ содаõн кіскалõны, — медым езжык кут кывны сіг дукуыс да кõрыс“.

Омõлтчõ олõмыс і сіјõ „шыда јõзлõн“, кодјас колісны-на производство вылын. Уждоньс усõ, медвојдõр нõбны коланторјас вылõ донјасыс сõдõны. Шыгјалõм помыс сојасõн кулысјас, лібõ шыгјалõм вõснаыс аснысõ вїјысјас лоіны шензытõм торјõн капитал странајасын. Германїјаса заводјас да фабрікајас 1932 воõ вõлі ужалõны асланыс производственнõј вын сертіыс сõмын 30% вылõ. Амерїкаын 1933-õд воґа феврал кежлõ уклад (стал) сывдõм 1929-õд во серті чїныс 80% мында.

Кор мїллонјасõн ужалыс јõзыс збылысõз шыгјõн кулõны, капиталїстјас, медым „бурмõдны рынок вылын положеннõсõ“ бырõдõны сурс пудјасõн прõдуктајас. Бразїліјаын (Амерїка), кõні со сурсјасõн јõзыс кулалõны падал да турун сојõмыс, начкõма да сотõма „тõв јылõ 60 сурс кымын ыж“. Австрїјаын кымынкõ лунõн бырõдісны електріческõј лампочкајас. Быдлаын капиталїстјас чїнтõны кõза площафјас, чїнтõны производствосõ.

Оні мї ужалам мõд пјатїлетка ыжыд планлыс

могјассö оломö пöртöм былö. „Мöд пјаті-
летка,— шуіс ЦК да ЦКК-лөн јанвар тöлысса
пленум,— лоö медсасö промышленностын
выл предпріјаттöјас освоітан пјатілеткаөн,
сіктса овмöсын был предпріјаттöјас — кол-
хозјас да совхозјас — організація бок-
саң јонмöдан пјатілеткаөн, тајö ҫерт, оз
дугöд, а предполагајтö был строітельство воҙö
кыпöдöм-паскöдöм. Сіјö лоö, мыј мöд пја-
тілеткалы көсјö-кө сіјö артавны ғырыс тöдчана
вермөмјас былö, был строітельство нуöдан
өніја лозунгсö колö содтыны был предпріјат-
тöјас да был техника освоітан был ло-
зунгөн... Медсасö колö віçöдлыны оз про-
дукція лыд содтöм былö, а продукція качес-
твосö бурмöдöм былö да промышленностын
уж производітелност кыпöдöм былö, оз көҙа
площаҫ паскöдöм былö, а віçму овмöсын
урожајјас кыпöдöм былö да сіктса овмöсын
уж качество бурмöдöм былö“.

Медвоҙза пјатілеткалыс јона ғырыс вер-
мөмјассö міјан партія перјіс партіјалыс гене-
ральнöј тужвіçсö дугдывтöг нуöдöм вöсна
тышын, вескыдыв оппортунизмкöд, кыҙи
медыжыд опасносткöд тышкасöмын, „шужа-
ыв“ кусынтöмјаскöд, контрреволюціоннöј
троцкізмкöд тышкасöмын.

Партія XVI сјезд вылын Сталін јорт шуліс,

мыј „мијан сөкыдторјас сајын җебсасөны мијан классөвөј враҗас, мыј тајө сөкыдторјасыс нөшта сөктаммөны мијан странаын бырыс классјасөн вывтї јона воҗсасөмөн, тајө классјасыслы ортсысань отсалөмөн, мијан асланым учреждєннөјасын бјурократическөј элементјас емлунөн, мијан партїја пыщкын җекемын прослојкајасын җеуверенностөн да вөрәстөм-лунөн.“

Ми, став фронт куҗа воҗө мунөм паскө-дөмөн, јурвылөҗысжугөдїм классөвөј врагөс, но ег-на помөҗыс пасвартө сїјөс. Жугөдөм, сөмын помөҗыс пасварттөм-на, классөвөј враг өнї воҗсасө-на, сөмын мукөд ногјасөн, мөд формаөн. ВКП(б) ЦК да ЦКК јанвар төлысса пленум вылын Сталін јорт шуліс, мыј „классөвөј влаглөн чужөмбаныс веҗсїс бөрја каднас, веҗсїс сїктын классөвөј враглөн тактїкаыс, да ... тасертї колө веҗны і ассыным тактїканымөс, медем перјыны вермөм. Враг гөгөрвоїс веҗсөм обстановкасө, гөгөрвоїс сїктын выл стрөјлыс вынсө, јонлунсө да, сїјө гөгөрвоөмөн, вылног заводїтчїс уҗавны, веҗсїс ассыс тактїкасө,— колхозјаслы вескыда паныд мунөмыс вуҗсїс гусөнїк уҗалөмө“.

Классөвөј враг сујсө фабрікајасө, заводјасө, учреждєннөјасө, коопераціяө, транспортө,

совхозö МТС-ö да медса-нын колхозö. Кулак, непман, белогвардеец пастасöны „рабочö-
яс“, „крестьяна“, „служащöйяс“ да весиг и
партияса шленяс улö (массаасöны) да гусöн-
көн („тихой сапой“) вредитана ужнысö нуö-
дöны. Öнiя кадö классöвöй врагяслөн медса
ыжыд выныс вескөдöма общественнöй (социа-
листическöй) собственност массöвöя гусав-
лём котыртöм былö.

„Со мылма,— шуö Сталин жорт,— общест-
веннöй собственност виöм-дöжöритöм вöсна
тышыс, сöвет власт законясөн мианлы сетöм
став мераясөн да став средствоясөн тышыс,—
ем партијалөн öтi медтöдчана могыс“. Бжурок-
ратизм, волокита, бесхөҗайственность, хулиган-
ство, став тырмытöмјасыс да нелучкијасыс
использутчысöны кулыс классјас коласјасөн
тышкасöм былö, социалистическöй стрöйкалы
воҗсасöм былö.

2. Прокуратура — пролетарскöй диктатура- лөн особöй полномочијöјаса аппарат

Гусасöмјаскөд, общественнöй собствен-
ност виöм-дöжöритöм вöсна тыш, став пöлöс
мыж вöчöмјаскөд, революционнöй законност
нуöдöм вöсна тыш нуöдöмыс, тајöс быдлунја
котыртöмыс партија да сöветскöй властөн
пуктöма Государственной прокуратура былö.

Прокуратура — пролетарскöй диктатуралöн аслыспöлöс (особö) полномочијöјаса аппарат.

Прокурорскöй ужлыс јослунсö öнi вескöдöма маскiрујтчыс классöвöй врагјасöс ердö петкöдöм вылö, налыс лок ужнысö ортсö восталöм вылö, социалистическöй строiтельство, социалистическöй стрöйлыс подувсö, социалистическöй собственност орöдны зiлысјас куџа — классöвöй врагјас куџа — пöщадa сeттöм репрессiјас котыртöм вылö.

Районса, карса, крајса, областса прокурорс меставывса органјаслы абу подчинiтöма. Сiјö подчинјатчö сöмын вылысса прокурорлы. Прокурорлөн ем права да i објазан сiјö опротестујтны меставывса органјаслыс став незаконнöй постановлeннöјассö, сылөн ем права вiдлавны, тöдмавны став постановлeннöјассö да мукöд матерјалјас, сiјö вермö кыскыны админiстративнöй, дисциплинарнöй да уголовнöй ответственностö.

Прокуратуралөн öтi тöдчана могыс ем пролетарскöй государство нiмсан вiзöдны, кыџи нуöдчысöны олöмас советскöй законјас власт став органјасөн: сельсоветјасөн, горсоветјасөн, рiкјасөн, обiсполкомјасөн, крајисполкомјасөн, милицијаөн, судөн, ГПУ-өн.

Кыкпöлöса подчинeннö да законност јылыс пiсмöын Ленин шуö: „законност оз вермы

лоны калужскöй да разанскöй, а колö лоны
једінöј ставроссіјаса да весіг једінöј сöвет-
скöј республікајас став федераціјаыслы...“
„Законност колö лоны öтi мiјан став олöмын
да мiјан став некультурностын медса тöдчана
локөн лоö немöвöјса роч віöдлас леқöмлу-
ныс (попустітелство) да прiвычкајасыс жын-
выјö фiкарјаслөн, кодјас көсјöны колöдны
калужскöј законностыс торјалана казанскöј
законностыс“.

Воқö Лєнін гіжліс тајö-жö статтаас: „про-
курор кывкутö сывöсна, медым нiöтi мес-
тавывса властлөн, нiöтi решєннö ез торјав
законыс“. ¹⁾

Медым прокуратура верміс нуöдны сы-
вылö пунктöм објазанностјассö — Лєнін вöзјіс:
„ЦК-лы лöсöдны меставывса прокурорскöј
властöс сöмын центрлы подчінітöм да ко-
лöдны прокурорскöј властлы права да обја-
занност опротєстовывајтны меставывса вла-
стјасыс став да быд сiкас решєннöјассö,
тајö решєннöјасыслыс лiбö постановлєннö-
јасыслыс законностсö арталöм боксаң...“ ²⁾

„Прокурорлөн ем права да објазан вöчны
сöмын öтiтөр: став республіка паста закон-

---

¹⁾ Лєнін, соб. соч. т. 27, лiстб. 299.

²⁾ Сен-жö.

ностӱс збыльылӱ ӱтног гӱгӱрвоӱм бӱрса
вӱӱӱдны, ӱекушӱм меставывса аслыспӱлӱс
торјаланлунјас вылӱ вӱӱӱдтӱг да кӱт кушӱм
меставывса влӱјанӱӱӱјас ез вӱвны...“¹⁾

Лӱенӱн сетӱм тӱјӱ indӱdjас сертӱыс і
котыртӱма да ужалӱ сӱветскӱј прокуратура.

СССР-са совнаркомлӱн јуралыс Молотов
јорт 1932-ӱд вога мартын јустӱцӱјавын ужалыс-
јаслӱн VIII расшӱренӱӱј заседанӱӱӱ вылын
торјӱн тӱдчӱдӱс прокуратура ужын болшеви-
стскӱј прӱнципӱальност да чорыдлун быт нуӱдны
колӱмсӱ.

3. Прокуратуралы колӱ ужавны образцовӱја

„Полӱтика боксан ыжыд чоткост да вы-
держанност,— шуӱ РСФСР-са прокурор Вы-
шинскӱј јорт,— ыжыд гӱбкост да зӱла ужалӱм,
следственно-прокурорскӱј да судӱбнӱј ма-
терјал технӱческӱј боксаныс вылынжыка
(буржыка) оформӱтӱм, мыжвӱчысӱс ӱdjӱ суны-
кажавны кужӱм, торјӱдны сӱјӱс, кышӱ бостны
сылыс мыжа ужсӱ, ердӱ петкӱдны сылыс
мыжвӱчан јӱтӱdjассӱ, востыны ортсӱ сӱјӱ
мыжа ужнуӱдӱмлыс став рычагјассӱ да пружӱ-
најассӱ, мобӱлізујтны сӱјӱ мыжвӱчӱмјасыс-

---

¹⁾ Лӱенӱн, соб. соч. т., 27 299 лӱстб.

köd da tajö мыжвöчöмјас помсыс лоöмтор-
јасыскöд (последствіјöјасыскöд) тышкаöм
вылö став сöветскöј общественностыслыс
внıмaннöсö, ödjö da кужöмөн кыпöдны да
вескöдны врајаслы паныд јöзлыс гнєвсö да
негодyјтöмсö, кучкавны öшыбкајастöг, про-
махјастöг, не інмыны медвоз кі улö веска-
лысыслы,—со кызі колö ужавны мїјан јус-
тіціјалы, медым оправдајтны партїјалыс да
правітелстволыс döверіјöсö медым лоны до-
стојнöјөн асвелікöј эпохалы да сыөн сувтö-
дöм требовањнöјасыслы“.

Уна рајонјаслөн да карјаслөн ужалан прак-
тікаыс вїсталö сыјылыс, мыј оз став проку-
рорыс успешнöја нуöдны навылö пуктöм
обязанностјассö.

1932-öд вога декабрын Ленинградса обл-
прокуратура вöчіс ітојас Мгінскöј ројонса
прокуратура ужлы. Омöла ужалöма рајонса
прокурор Карјагін јорт. Обществeннöј соб-
ственност гусавлöмјаскöд тыш нуöдöм про-
куратураөн ез вöв котыртöма. Октабр 5-öд
лунöз прокурор ез кыпöд нї öті уголовнöј
преследовањнö общественнöј собственност
гусавлöмјаслы паныд, ез вöв нї öті делö
панöма спекулаціјакöд вермасöм куза. Ок-
табр 5-öд лун бöрын, кор прокуратураö воіс
кымынкö јуöр селсöветјассањ да колхозјас-

сан гусасомјас јылыс, прокурор еновтис сомын сыкежыс, мыј пунктис јуорјас вылас резолюција милицијао расследујтом выло мододом јылыс. Уна хоџајственно-політическөј меропріјатџоясын, кодјас нуодчысисны сиктын, Мгінскөј рајонса прокуратура ез участвујт.

Ташом прокурорјасыд абу-на ещаон.

Классовөј врагјаскөд да аппаратын бюрократическөј элементјаскөд, кодјас лооны классовөј враг агентураон, тыш котыртөмөн, быд прокурорлы, быд рабочөјлы да колхозныкы, быд партіјнөј јачејкалы колө тујдөдчыны леңінскөј индөдөн кушом тујјасөн колө перјыны вермөмјас революціоннөј законност вөсна тышын.

1921-өд вога октабрын Леңін шуліс: „Советскөј законјас зев бурөс сыпонда, мыј сетөны верманлун ставыслы тышкасны бюрократизмкөд да волокитакөд верманлун, кодөс ыи өтi капиталистическөј государствовын оз сетны рабочөј да крестанінлы...

...Законјастө гіжөма мыјта колө! Мыјла-но абу успекаыс тајө тышас? Сыпонда, мыј оз позсіјөс вөчны өтi пропагандаон, а позө нуодны сомын народнөј масса-кө ачыс отсалө“.

Мгінскөј рајонса прокурор аслас ужын ез

мыжсыв рабочөй да колхознөй массајас ыло. Сыпона і ез вөв успехыс аслас ужас.

М. Туренскөй рајонса прокурор (Маріјскөй автономнөй областын) Садовін јорт аслас ужын мыжсө ужалыс массајас ыло, сыпона сылөн емөс велуна бур показатељјас аслас ужас. Прокурор да нарсудда Андрејев 1933 во-са тувсов көза кампаньнө заводитчан возвы-лас нуөдісны группајасса да общественнөй судјасса шленјаслыс совешщаньнө. Прокура-туралы отсасыс группајас (ПОГ) паскөдісны ыжыд уж классово чуждөй элементјасөс ердө петкөдөм куза, гусасөмјас ортсө восталөм куза да с. в. ПОГ „Палантај“ колхозын төд-маліс складөн заведуйтысөн сетөм пөрјасана сведењнөјас, мыј бытө-кө весалөма көјдыссө 100% ыло, а збылвылас вөлөм-кө весалөма сөмын 20—25% ыло. Группа кыпөдіс делө сыјылыс, мыј „Тукан“ колхоз 22 вөлыс — квајт вөв вузалөма, а өтөкөс вөјөма јай ыло; сыјылыс, мыј „Путиловец“ колхозса конук морөтөма вөлөс; сыјылыс, мыј „Двигатель“ колхозын кодјура колхозныкјас чегјалөмаөс вөвлыс кокјассө. ПОГ-ын руководөтелсө (Кар-дыганскөй селсөвет улын) Платунова јортөс көзөм куза бур ужыс рајісполкомөн премі-рујтөма.

1932-өд вога јун 25-өд лунга „Ревзаконност

жылыс“ законсө олөмө пөртөм, нуөдөм ыло
Садовин жорт чукортис общественностыс
132 мортөс. „Сардоял“ колхозын вөлі со
кущөм факт. 80 овмөсыс сетисны петөм жы
лыс шыөдчөм 60 овмөс. ПОГ пырыспыр-жө
төдмаліс мыжын делөыс да ердө петкөдіс
кужим мортөс, коджас котыртөмаөс колхозсыс
петөмжассө. ПОГ жуөртис ассыс выводжассө
прокуратуралы, вөлі нуөдөма ыжыд төдмө-
дан уж, кулацкөж агитаторжассө вөлі мыждөма
да колхозыс петөм жылыс шыөдчөм сетисжа-
сыс ставныс бөр пырисны колхозас. Оні сіжө
колхозыс сулалө район кузаыс медвозын,
бостіс преміја ударнөжа ужалөмыс. Павлов-
скөж совхозса ПОГ ердө петкөдіс да отса-
ліс примітны пырыспыр-жө колана мерајас
гусасөмјаскөд тыш нуөдөм куза, великодер-
жавнөј шовинизмкөд, тракторјасөс омөла
зоньталөмјаскөд тыш нуөдөм куза. Ројо-
нувса прокуратуралөн емөс вөлуна бур пет-
көдласјас ыаң заготовітөм вөсна верма-
сөмын. Садовин жортөс јустіціјаын ужалыс-
јаслөн 7 — 9 лунса областувса паскыд
совещаньө (муніс 1933 вөса февраль 7 — 9
лунјасө) премірујтіс бур ужыс. Велөдчыны
ужавны Садовин жорт ылыс колө і Крагін
жортлы да нөшта і РСФСР-са мукөд рај-
прокурорјаслы.

4. Отсасы группајас — революціонној законност вѳсна тышкасѳмын ужалыс мас-сајаслыс участвужтѳмсѳ котыртан форма

Воэын муныс пролетаріјјасѳс, колхозныкја-сѳс котыртны, кыскыны најѳс революціонној законност вѳсна тышѳ — прокуратуралѳн јона ыжыд мог.

Прокуратураѳн массакѳд јітѳд лѳсѳдан, тајѳс котыртан ѳті јона тѳдчана форманас лоѳны прокуратуралы отсасыс груп-пајас (ПОГ).

Медым пѳртны олѳмѳ прокуратуравылѳ пуктѳм ответственнѳј політическѳј мојјасѳс, сылы колѳ кутны топыд, быдлунја јітчѳм быд предпріјатѳѳкѳд, быд фабрїкакѳд, завод-кѳд, совхозкѳд, МТС-кѳд, колхозкѳд, кѳрттуј да ватуј вывса участокјаскѳд. Тајѳ јітѳдыслы колѳ лоны сещѳм гїбкѳјѳн, медым прокуратура аскадын тѳдіс тајѳ предпріјатѳѳјас ѳлѳм-гыс став тѳдчана торјас јывсыс да верміс ескѳ аскадѳ бырѳдны партїјалыс да правї-телстволыс заданњѳјас олѳмѳ нуѳдѳм орѳдны бостсылѳмјасѳс, пасвартны најѳс заводїтчѳм-саныс, сетны регыдѳн да бырѳдмѳна ѳтпор вредїтелство нуѳдны став бостсылѳмјаслы, гусасѳмјаслы, производственнѳј процесс де-з-организујтѳмлы.

Чукөрмөм ыжыд опыт петкөдліс, мыј тащом јітөдсө медбура нуөдөны прокуратуралы отсасыс группас.

Прокуратуралы отсасыс группас, сіјө — улыссаң массөвөј контроль партіјалыс да правітелствоыс індөджассө олөмө пөртөм бөрса. Отсасыс группаса шленјасыс — рабочөј, колхозник, ужалыс, странаса көџаин, коді аслас производственнөј ужыскөд өтщөщ суса віџөдө, медем беспорядокјас ез вөвны, суса віџөдө, петкөдө ердө маскаасөм классөвөј врагјасөс да решітелнөја, воџмөстчөмөн тыш-касө накөд.

Колхозјасын прокуратуралы отсасыс группас лоөны колхозник-ударникјас І сјездлыс шуөмсө олөмө пөртан өті практіческөј формаөн.

„Быд честнөј колхозниклы, быд ударниклы колө кывкутны оз сөмын аслас өтнас вөсна, а еща пырыс аслас матысса дас сусед вөснаыс, ужалыс јортјас вөснаыс. Сөмын секі мукөд дас мортые кутасны сіџ-жө честнөја ужавны, сөмын секі, кор сіјө немжаліт-төг кутас ердө петкөдавны вредітелјасөс, жулікјасөс, гусасысјасөс, लोक прогулщікјасөс, да кужас кыпөдны налы паныд мукөд честнөј колхозникјасөс, а оз кут лантөмөн овны, оз кут віџөдны став тајө шогмытөм-

торјас вылас чунјас пырыс,—сöмын секі
сылöн лоö права новлöдлыны ударниклыс
почотнöј ным, сöмын секі оз вошны весшö-
рö ударниклөн мырсöмјасыс“.

Прокуратуралы отсасыс группајас, сijö —
прокурорлөн сурсјас пöв содтöм сінјасыс,
пелјасыс, кіјасыс.

Революционнöј законност зуглалöм ку-
за, материалјас, норасöмјас проверитöм
куза, делöјас расследујтöм куза, заключен-
нöјас сетöм куза, судјас вылын обвиненьö-
јас кутöм куза, советскöј законјасөн јöзсö
тöдмöдалöм куза, јöзсан норасöмјас примита-
лöм куза прокуратуралы отсасыс группајас-
лөн вывті уна да гырыс могјасыс пöртöны
најöс цехын, стројучастокын, заводуын, фабри-
каын, депоын, пароходын, пристанын, сов-
хозын, МТС-ын, колхозын да с. в. проку-
рорлы јона бур, колана отсöг сетысјас.

Прокуратуралы отсасыс группајас — сijö
лоö ужалыс јöзöс государствоөн вескöд-
лöмö кыскан öтi форма, сijö лоö öтi
меропријааттö Ленинлыс идеясö олöмö нуö-
дöм куза сыжылыс, мыј мијан целыс лоö
став гөлјöзсö дорвыв вескöдлан ужö кыскöм,
да тајöс олöмас пöртöм куза став пöлöса
восковјассö, —кымын уна сикас, сымын
бур,—колö бура гөгөрбок пасјавны, велöд-

ны-тöдмавны, сiстематизируйтны, прöверитны паскыдзык опытöн, узаконайтны. Мижан целыс лоö быд ужалысöн производительнöй уж 8 часа „урок“ помалöм бöрын государственнöй обязанностяс дон босттöг нуöдöм“.

5. Кызi артмисны прокуратуралы отсасыс группаяс

Сöветскöй прокуратура организуйтöм бöрын (1922 во) регыд мыстi вöли панöма общественнöй обвинителяс институт. Общественинöй обвинителяс бөрjыссылисны судебнöй заседанинöясын выступайтны прокурорлыс функциаясö нуöдöм былö, судын обвиненинö кутöм (поддерживайтöм) былö. Тажö вöли медвозза восколөн прокуратуралы отсасöм былö, сыс функциаясö общественнöй уж пыдди нуöдöмбылö ужалыс jöзöс организованинöя кыскöмын. Вождывлö ужын общественнöй обвинителяс, рабселькоряс да мукöд активистяс кутисны вочасөн кыскыссыны прокуратураөн нуöдан обследователскöй ужö, мыжяс расследуйтöмын отсасöмö. 1929-öд воö велуна краjjасын да областjасын (Уралса, Рытыввывса да мук.) кутисны котыртчавны предпрjаттöяс вылын прокуратуралы отсасан группаяс.

1930-öд во помын Уралса облпрокуратура лөсөдис „ПОГ“ жылыс положеннө да нуөдис ыжыд уж ПОГ массөвөја котырталөм куза. Ураллыс бостчөмсө РСФСР-са наркомјуст ошкіс. Прокуратуралы отсасыс группажассө кутісны котыртавны і мукөд крајжасын да областјасын. 1932-өд воө сентябрын РСФСР-са јустіція народнөј комиссариатлөн коллегіја вөчіс ітогјас Урал, Москва, Ленинград, Рытывыв областјасын, Горковскөј, Војыв крајжасын да Крымскөј АССР-ын ПОГ котыртөм куза да шуіс, мыј: народнөј овмөс реконструірујтөм, став фронт куза социалистическөј наступленнө определітісны прокуратуралыс уж перестројтөмсө производстволы банөн, ужалыс массајаскөд топыд јітөд подув вылын, революционнөј законност вөсна тышын рабочөјјас да колхозникјас вылө паскыда мыжсан подув вылын. Социалистическөј строітельство гырыс өдјас вөсна тышын массајаслөн содөм вөзмөстчөмыс сетіс верманлун паскыда кыскыны рабочөјјасөс да колхозникјасөс прокуратураөн нуөдан быдлунса ужө...

Прокуратураөн нуөдан быдлунса ужын рабочөјјас да колхозникјас пөвстса актівлөн вескыда ужалан форманас лоісны „отсасыс группајас“.

Прокуратуралы отсасыг группажас, көнї навилө пуктыссьо колана выманньо да вескөдлөм, паскөдісны ыжыд унапөлөсә уж. Отсасыг группажаслөн медса төдчана ужыс, сїјө — јуөртавны прокуратуралы революціоннөј законност зугөмјас јылыс, тајө проізводствоын лїбө колхозын партїјалыс лїбө правітелстволыс індөdjассө вежнөдлөм јылыс.

Ураллөн да мукөд крајјаслөн да областјаслөн, медса-нын промышленнөј крајјаслөн да областјаслөн, ужалан опытыс вїсталө сыжылыс, мыј прокуратуралы отсасыг группажас лоїны прокуратуралөн рабоче-крестьянскөј актївкөд јітөд кутан медса төдчана форманас, мыј отсасыг группажасыс сетөны, вајөны прокуратуралы зев озыр јуөртана материал, да прокуратура вермө аскадын, лучкі-вескыда кучкыны сїјө лїбө тајө кадө.

Рабочөј массајасөс аппарат ужө кыскөм јылыс, революціоннөј законност јонмөдөм јылыс, социалїстїческөј собственност гусавлөмјаскөд, мыжвөчысјаскөд да спекулантјаскөд зев чорыд тыш нуөдөм јылыс партїјалөн да правітелстволөн індөdjасыс щөктөны паскыда котыртавны прокуратуралы отсасыг группажас, кодјас аснысө петкөдісны бур боксан прокуратура ужө ужалыс јөзсө кыскөмын,

Прокуратуралы отсасыг группажас паскө-
дөмсө да котыртөмсө жона пыды пунктөмөн,
коллегіја шуо:

1. Прокуратуралы отсасыг группажас бы-
лаын котырталом куҗа нуодны массово-поли-
тическөй кампанё, ужалыг жөзөс революцион-
нөй законност вөсна тыш выло мобілізуј-
төмөн.

2. Вынгөдны „Прокуратуралы отсасыг груп-
пажас жылыг“ Оргінстрөн вөзјөм проектсө.

Прокуратуралы отсасыг группажас котыр-
төмлөн целыс — обеспечитны колхознөй ак-
тивлы организованныја уҗын участвујтөм,
прокуратуралы революционнөй законност вөс-
на тыш нуөдөмын отсалөм, обеспечитны мас-
сајаскөд, предпріјаттөјаскөд прокуратуралыс
јитөд кутөм.

Прокуратуралы отсасыг группажаслөн мог-
јасыс — јуөртавны прокуратуралы социалис-
тическөй собственност гусавлөмјас жылыс,
классово-враждебнөй елементјасөс ердө пет-
көдавны, став мыжвөчөмјас да локвөчөмјас
ердө петкөдавны, прокуратуралы быдлунја
уҗын отсөг сетны, советскөй законјас олөмө
нуөдөм бөрса улысан контрол нуөдны, ре-
волюционнөй законјас быд зуглалөм жылыс
прокурорлы јуөртавны.

Прокуратуралы отсасыг группажас котыр-

талом да паскөдөм политика боксан лоо жона
төдчанаторжон со да сурс лыджасон мед бур
рабочөй да колхозникжасон армия, произ-
водствоыс орөдчывтөг прокуратура вескөд-
лом улын да сижө нымсан нуөдө тыш сө-
ветскөй законжас, партиялыс да правительство-
лыс индөджассө олөмө нуөдөм вөсна.

6. Көні да кызі кытыртчөны прокурату- ралы отсасыс группажас

Прокуратуралы отсасыс группажас колө ко-
тыртавыны карын, районын став хозажественнөй
участокжас вылын: фабрикажасын, заводжасын,
совхозжасын, МТС-жасын, колхозжасын, селсо-
ветжасын, аулын стаңицаын, фабрика-кухняын,
портын, приставын, станцияжасын, көрттуј де-
поын, мастерскөйжасын, промыслово-коопера-
тивнөй артелжасын, парходжас вылын. Сещөм
хозажественнөй участокжас вылын, кызі појезд
столовөй, магазин, склад, жакт да с. в., көні
тајө конкретнөй условіјөјас сертөыс прокура-
туралы, а сиз-жө і прокуратуралы отсасыс
группалы ужалөмас оз ков жона паскөдчыны,
вермас лоны ПОГ-лөн өтөкык шлен.

Гырыс предпріјаттөјас вылын прокурату-
ралы отсасыс группажассө буржык панны цех-
жасас. Цехжасас-кө рабочөй лыдыс 100—150

мортыс абу унжык, поѣ лѣодны заводас
ѣти группа, кытѣ пырѣны быд цехыс ѣти
мортѣн. Секі группаыс вермас лоны 10—15
мортыс, да торја цехјасса группајас секі оз
котыртчыссыны.

Вѣр кылѣданінын, вѣр лѣзанінын, черікы-
јанінын да мукѣд сезоннѣј ужјас вылын,
ужјас паскалѣмыскѣд ѣтщѣс сіѣ-жѣ котырт-
чысѣны группајас.

Прокуратуралы отсасыс группајассѣ колѣ
котыртавыны быдлаын, кѣні быдлун решајт-
чысѣны социалистическѣј стрѣітелство воп-
росјас.

Группајас котыртѣм јылыс, сетѣ пырыс
војтыр јылыс колѣ паскыда јуѣртны рабо-
чѣјјасѣс, колхознѣкјасѣс, став ужалыс јѣ-
зѣс.

Бур лоѣ предпріјатѣѣ вылын, селсоветын,
МТС-ын, колхозын, пароход вылын, прѣста-
нын да с. в. ѣшѣдны плакат, кытѣ гѣжавны,
кодјас ПОГ шленјасыс да кыѣі, кытыс најѣс
поѣ адѣыны.

ПОГ-ын ужалыс јортјасыс мед вѣлі пѣлзујт-
чѣны ужалыс јѣз коллѣктивсан дѣверіјѣѣн,
најѣс колѣ бѣрјыны рабочѣјјас, колхознѣкјас,
нывбаба-дѣлегаткајас, інженерно-технѣческѣј
работнѣкјас собраннѣ вылын да с. в.

ПОГ-сѣ колѣ бѣрјыны прокурѣр дырјі лѣбѣ

сijö представителъ дырji, кодјаслы колö тöд-мöдны сабрањöсö ПОГ могјас јывсыс да ужалан ногјас јывсыс, да сені-жö јітчыны ПОГ-ö бөрjöм шленјасыскöд.

Поçö бөрjыны і прокурортöг да сijö представителтöг, сöмын ПОГ-ö шленјаслөн бөрjöм составыс оз вермы бостсыны ужавны, кытчöз оз вынсöд кар лібö рајонувса прокурор. Прокурор-кö абу сöгласен ПОГ-ö пырыс сijö лібö тајö канџидатөн, сылы колö ыстыны ассыс мотивированнöј отвод сijö организациаыслы, коді бөрjіс тајö канџидатсö. Колö бөрjыны ПОГ-ö тајö общественнöј ужсö нуöдны көсјыс јортјасöс. Бөрjысан сабрањööчыс бур гіжавны группайн ужавны көсјыс јортјассö. Воçывв гіжалöмыс оз көртав сабрањööлыс вöласö да абу быѣ бөрjыны ставсö, кодјас гіжсісны ужавны ПОГ-ын. Воçывв гіжсöмыс сöмын отсалö буржык јортјасöс бөрjöмыслы.

ПОГ-ö бөрjöны 3-сан 7 мортöз, сiзі урчитöма і „ПОГ јылыс положенњöын“. Тајö лыдсö колö артавны шөркодѣем лыдөн. Емöс 2 мортыс дај 12 мортыс группас, колöм лыд серті.

Группасö бөрjöм колö нуöдны сiзі, медсетчö вескаласны щöщ нывбабас, нацменјас, том јöз, комсомолецјас.

Торјон суса колө виқөдлыны, медым ПОГ-ө ез вескавыны классово-чуждөј элементјас.

Прокуратуралы отсасыс группајасын вермөны лоны сөмын ужалыс јөз, кықі правіло 18 арөсыс не томжыкјас, кодјас ынөмөн абу аснысө сөдөдөмаөс уј выланыс общественнөј организаціяјасын. Лок проступокјас вөчөм вөсна партіяыс, комсомолыс, профсоюзыс вөтлөм јөз оз вермыны лоны ПОГ-ын, сіз-жө оз вермыны сені лоны і судитлөм јөз.

Бөрјыны колө сетчө медсасө ударникјасөс. ПОГ шленјаслы колө петкөдлыны ударнөј уј примерјас. ПОГ-ын ужыс јона төдчана да ыжыд, сыпонда фабрично-заводскөј комитетјаслы, партіјнөј јачејкалы колө мездыны ПОГ шленјасөс мукөд общественнөј нагрузкајасыс да лыддыны ПОГ-ын ујсө основнөјөн.

Сені, көні тајө правілөсө оз нуөдны, группајасыс унаыс оз ужавны, расөоны либө омөла нуөны мукөд общественнөј нагрузкајасөс.

Прокуратуралы отсасыс группаыслы колө бөрјыны аспыщыс бригадирөс. Бригадир јуклө группа шленјас қостас ујјасөс (обязанностјасөс), сетө ПОГ-са быд шленлы конкретнөј заданнөјас. Бригадирлы колө кутны топыд јитөд рајонса, карса прокуроркөд. ПОГ-са

быд шленлы быт колö стöч нуöдны бригадир-
лыг indödjaccö. ПОГ быд шленлы райпроку-
рор сетö ескöданпас да „ПОГ жылыг поло-
женнö“.

Прокуратуралы отсасыг группа ужвылö
јона кучкö группа составлөн вежласöмыс
(текучест), тавылö уна прокурорјас нора-
сöны. Щöкыда ПОГ-лөн составыс вежласö
предпријаттö вылын рабочöј вын вежласö-
мысла, kodі аснас петкöдлö предпријаттö вы-
лын кадрјас жылыг омöла тöждыгöмсö. Про-
куратуралы колö тышкасны Сталин јортлыг
6 условіјöсö олöмö нуöдöм вöсна да сіјөн
бырöдны предпријаттö вылын ужалыс вын
вежласöмсö, а сің-кö і ПОГ составлыс веж-
ласан подувсö. Колö сорытчыны предпри-
јаттö вывса треугольниккöд ПОГ шленјасöс
ужалан урчитöм (опредёлоннöј) участокјас
вылö закрепитöм жылыс. ПОГ быд бригадирлы
колö районыс, карыс мунігөн колны асмес-
таас вежысöс да јуортны сыжылыс прокурорлы

ПОГ шленјаслы оз ков асланыс ужаныс
командујтны, најö оз вермыны пріказывајтны
сельсоветлы, колхоз правленнöлы, предпри-
јаттö адміністраціјалы. ПОГ ужын тајö нелуч-
кіјасыскöд партіјнöј јачејкајаслы, прокурор-
јаслы, ПОГ-са бригадирјаслы колö решітelnöја
тышкасны.

ПОГ-лөн выныс аслас авторитетын сыын, мыј сіјö немжалыттоғ тышкасö социалистическöй строитељство врагјаскöд, сыын, мыј сіјö чоры-да нуöдö ассыс ужсö советскöй законјас олöмö пöртöм вöсна тышкасöмын да тышкасö „некод вылö виқöдтöг,“ сыын, мыј сіјö нуöдö тајö ужсö пролетарскöй диктатуралөн авторитетнöй аппарат — прокуратура вескöд-лöм улын.

7. Маскірујтчöм классöвöј врагöс ердö петкöдöм — ПОГ-лөн јона ыжыд мoг

Прокуратуралы отсасыс группаслы колö пуктыны асланыс быдлунја практическöй уж-нуöдöмын панас пыдди Сталин јортлыс чоткöй indödcö сыылыс, кызі маскірујтчöны мијан классöвöј врагјас, кызі најö кыввыла-ныс мијандор мијан меропріјаттöјас вöсна, а збылысö кызі најö дејствујтöны „гусö-ныкөн“ мијанлы паныд, кызі најö іспользуј-тöны бөрö колöм настројеньöјас. Классöвöј суслуна виқöдöм быт коланатор ПОГ-са быд шленлы.

Прокуратуралы отсасыс группа предпри-јаттö вылын мукödjас дорыс буржыка тöдö асгөгöрсä олöмсö, јітчöма массакöд да вермö аскадö тöдмавны, отсавны кулыштны маскасö қебсыс-кыјöдчыс враглыс.

ПОГ шленјаслы колö тöдвылын кутны, озков вунöдны Сталин јортлыс индöдсö сы-
јылыс, мыј „корсöны классöвöј врагöс кол-
хоз ортсыыс, корсöны сijöс эвер модаа
чужöмбана мортөн, ыжыд пiнјасаөн, кыз
сылиөн, кiас пiщалөн (обрез) корсöны кулакöс,
кущöмöс ми тöдам плакатјас вылыс. Но ташöм
кулакјасыд важөн-нын абуöс ердвылас. Öнiја
кулакјасыд да подкулачникјасыд, öнiја анти-
сöветскöј элементјасыд сиктын унжыкыссö
„чöлынiкöс“, „небыдiкöс“, пöштi „свјатöјöс“.
Најöс оз ков корсны колхозјас дiныс ылыс,
најö пукалöны самöј колхозас да сени заңи-
мајтöны кладовщикјас, завхозјас щöтоводјас,
секретарјас места да с. в...”

ЦК да ЦКК јанвар тöлысса пленум вылын
Сталин јортлыс сиктын ужалöм јылыс вiста-
лöмсö колö проработајтны став группаја-
сын.

ПОГ-лөн ужалан опытыс вiсталö сыјылыс,
мыј тајö ужнуöдöмас группајас сетöны про-
куратуралы зев бур, ыжыд, колана отсöг.

Ленинград областса Середкинскöј рајонын
группајас тöдмалiсны, мыј велуна колхозјас
кулацкöј элементјасөн јогöссöмаöс торјөн
индöмөн „Социализм“ колхозыс ердö петкö-
дiсны вiт кулацкöј торгашескöј семјаöс, код-
јас таргајтöны вöлöм общественнöј ембур.

Батѣцкѡй раіонын „Победа“ колхозын группа ердѡ петкѡдіс кујім гусасыгјасѡс колхозсыс, кодјас гусалѡмаѡс 410 кг. наң, 12 кг. јай, 36 кг. порсјай. Хвојнжкѡй раіонын Остатовскѡй сѣлсоветын группа ердѡ петкѡдіс кулак Максимовѡс, коді петкѡдлѡ вѡлі ассѡ гѡла олысѡн. Валдајскѡй раіонын группајас ердѡ петкѡдісны 36 кулацкѡй элементѡс.

Москва областса Боровскѡй раіонын „Красногвардеец“ совхозын группа воѡмѡстчѡмѡн ердѡ петкѡдѡма скѡт віѡан картаса стѡрѡж Путѡс, коді пыр војјаснас лыстывлѡма мѡсјассѡ. Пут вѡвлѡма Украинаса кулак, раскулачитлѡмаѡс, сѡмын ѡебсѡма. Тащѡм фактјасыд республика пастаыс зевуна сурасны.

Кулак-кѡ, тѡргѡвѡј да мукѡд классѡво-чуждѡй элементјас пышјісны сѣлсовет улыс, раіон улыс кытчѡкѡ мукѡдлаѡ, прокуратуралы отсасыс группајаслы колѡ тѡдмавны, кытчѡ најѡ мунѡмаѡс, да колѡ јуѡртны пісмѡѡн сјіѡ прокурорыслы код раіонѡ кулакјасыс местітчѡмаѡс ужвылас.

Прокуратуралы отсасыс группајаслы колѡ петкѡдлыны торја јона кужѡм мукѡд местајасыс воѡм классѡвѡй врагјасѡс ердѡ петкѡдѡмын.

Кущѡмкѡ морт куѡа-кѡ лоѡ сомненњѡ, ПОГ вермас гіжны пісмѡ сѣлсоветас, кѡні сјіѡ

чужома либõ кытыс сiјõ вõома, либõ места-
вивса рајонса прокурорыслы.

Общественнõј судјас ужын участвујтõмõн,
ПОГ шленјаслы колõ отсавны судлы тõдмавын
соціалнõј чужõмбансõ рабочõјјаслыс, колхоз-
никјаслыс, служашщõјјаслыс, кодјас кутõны
õтвет общественнõј суд возын, а сiз-жõ
отсавны ердõ петкõдавны сiјõјасõс, кодјас
ышмõдлісны сiјõ либõ тајõ прõступок вылас
либõ колхозниксõ, петкõдны ердõ і соціалнõј
чужõмбансõ тащõм јõзыслыс.

Тõварішщескõј суд судытõ рабочõјõс либõ
колхозникõс дышõдчõмыс, уж дiсципліна зугõ-
мыс, рвачествоыс, хуліганітõмыс, поснi гуса-
сõмјасыс, а мукõд дырјыс вогсõ, мыј фор-
малнõ тајõ общественно вреднõј прõсту-
поксõ вõчõма „рабочõј“, „колхозник“, „слу-
жашщõј“, а збылысõ тајõс вõчõма кулак,
прõизводствоõ, соваппаратõ, колхозõ сугсõм
тõргõвец, пõлицејскõј, белогвардејец дај весіг
щõкыда тыдовтчывлõ, мыј тајõ либõ сiјõ мыж
вõчыс бõрõ колõм рабочõј, колхозник, мыш-
ку сајын сулалõ классõвõј враг — овмõс
кiстан ужсõ котыртыс.

Кор следовател либõ мiлиціа расследујтõ
конкретнõј делõсõ гусасõм јылыс, спекула-
ціа јылыс, рабочõј снабженнõ уж торкалõм
јылыс, продукціа брак јылыс да с. в., тајõ

предпріяттö вылын группаыслы колö отсавны
лыбö тöдмавыны збыльылö социальнöй харак-
терістікасы тајö фактјассыс кывкутыс морт-
јасыслыс да налы отсасысјасыслыс.

8. Общественнöй собственност візöм- дöжөрітöм вöсна

Группаса быд шленлы колö тöдны август
7 лунса закон, гөгөрвоны сылыс пыщкөссö,
отсавны сіјөс нуөдны олөмө. Мыј шуө тајö
законыс? СССР-са ЦИК да СНК лыддöны,
мыј общественнöй собственност (государ-
ственнöй, колхознöй, кооператівнöй) ем совет-
скöй стројлөн подулыс, сіјö сөвјашченнöй да
непрікосновеннöй, да общественнöй собст-
венност ылö укладыс (покушайтчыс) јöз
ылö колö візөдны кызі јöз враг ылö, — сы-
понда общественнöй ембур гусавлысјаскөд
тыш ем советскöй власт органјаслөн медвозза
објазанностыс“.

„Мед некод оз лыст нужөдны кісö об-
щественнöй собственност дінө, а нужөдан-кө,
общество да рабочöй класс інтересјас нїм
рады, — шуө Крыленко јорт, — мї нуөдам теныд
август 7-өд лунса закон“.

Прокуратуралы отсасыс группајаслы об-
щественнöй собственност візöм-дöжөрітöм

вöсна тышын колö: а) візöдны сыбöрса, ме́дым вöлі бура органи́зу́тöма общественно́й собствeнност візöм-döžöpitöм; б) ме́дым общественно́й собствeнност візыг-döžöpitыгјас пійын ез вöвны классово-чуждöй элементјас да фізічeскі вермытöм јöз; в) візöдны сыбöрса, ме́дым сещöм јöзыскöд, кодјаслы сетöма візны-döžöpitны общественно́й собствeнност, вöлі нуöдöма колана тöдмöдана уж, коді мобілі́зу́тö најöс бді́тельност вылö, візöм-döžöpitöм вöснаыс ответственност гöгөрвоом вылö да общественно́й собствeнностлыг полі́тіка боксаң тöдчанлунсö гöгөрвоом вылö; г) візöдны сыбöрса, ме́дым гусасöм пöжарјас да с. в. конкретнöй прі́мерјаслөн урокыс вöлі артыштöма прeдпрі́яттö вылын, селсоветын, колхозын да с. в.; д) гусасöм, ембур таргајтöм, сöм лотајтöм став тöдлöм фактјас јывсыс пырыспыр-жö колö јуöртны прокурорлы; е) добі́тчыны реві́зійнöй комі́ссі́јаслыг бур уж; ж) ембур таргајтöм-гусавлöмјас куға сүдeбнöй органјаслыг конкретнöй прі́говорјассö відлавны массöвöй собраңнöјас вылын; з) уча́ствујтны общественно́й суд заседаңнöјас вылын посңыд гусасöм-јас јылыг сдeлöјас відлалігөн; і) ПОГ шлeнјас костын јукны, ответственностсö общественно́й собствeнност гусавлöм-таргајтöмјаскöд

тыш нуодöмын (ПОГ öтi шленöс прикрепитны селпоö, möдöс — сещöмтö складясö, кладовкаясö, коймöдöс — сöм чöжан кассаö, почтовöй отделениеö да с. в.).

„Механик“ нима заводын Туменьын кутисны вошласна iструментяс. Прокуратуралы отсасыс группа кыжöдис да кутис кык мортöс: Ревичинöс да Рудаковöс. ПОГ брiгадiр Тимошенко прокуратура щöктöм сертi, ачыс расследуйтис тажö делöсö i сijö-жö выступайтис суд вылас мыжалысөн. Iсккөй селсоветын Жургамышескөй раюнын ПОГ брiгадiр Ласкутнiкова Агафja ердö петкодiс коммуналыс 2¹/₂ центнер турун гусалöм. Гусалöма Малков.

Cijö кыскö вöли турунсö рынок вылö, сöмын Ласкутнiкова сiгнализируйтöм куза туж вылас вöли кутöма сijöс да сесса судитöма.

дагестанскöй АССР-ыс прокурор жуөртö велуна фактяс сыжылыс, кызi группа сетö колана бур отсөг прокуратуралы. Махач-Кала карын вывтi гырыс најö отсөгөн ердö петкодöма лотайтöмяс да гусасöм-таргайтöмяс. ПОГ быд шленлы колö тöдны Сталин жортлыс indöдсö, мыж общественнöй собственност вижöм-дöчöритöм жылыс законыс öнija кадö ем революционнöй законностлөн подулыс. Cijöс олөмö чорыда пöртан обjазанностыс лöö

медвоҗаа долгөн быд коммунистлөн, быд
работчёлөн да колхозниклөн.

Сесса Сталин жорт пыр велөдө, мыҗ „куш
өти репрессияыд еҗа-на, колө лөсөдны
миллонҗас работчөҗ да крестана пөвсын сещөм
моральнөҗ атмосфера, коді ескө бырөдіс
гусасөм лоны вермөмсө“.

Прокуратуралы отсасыс группаҗаслөн, сет-
чө пырысҗ работчөҗҗаслөн да крестаналөн
енергичнөҗ уҗыс, кодҗас җавө нуоны тыш
гусасөм-тарҗаҗтөмҗаскөд, нуоны контрол улы-
сан общественнөҗ собственност виҗөм-
дөҗөритөм бөрса — ем өти серҗознөҗ средство,
коді лөсөдө моральнөҗ атмосфера гусасөм-
тарҗаҗтөмҗас бырөдөм вылө.

9. Спекуляциҗакөд тышкасөм

„Спекуляциҗакөд тышкасөм җылыс“ праві-
телстволөн 1932-өд воҗа август 22 лунҗа
декрет щөктө җонҗыка кыпөдны спекуляци-
җакөд тышкасөмсө мыҗдавны спекуляциҗаыс.
Таҗө декретыс сөгөртө правітелстволыс уна
мукөд постановленьнөҗассө наһөн, җаҗөн да
мук. с.-х. продуктаҗасөн төргуҗтөм җылыс да
наһөн спекулируҗтөмкөд тыш нуөдан мераҗас
җылыс. Спекуляциҗаөс абу-на бырөдөма.

Общественнөҗ собственност гусавлыс-

артгајтысјас оз шоч аѳтлааслыны спекулант-
аскѳд. Складјасыс, магаѳинјасыс гусавлѳм
торјассѳ нуѳны рынок вылѳ, спекулірујтѳны
наѳн. Уралса машіностроітелнѳј гігантын
(Гвердловск) прокуратуралы отсасыс груп-
пајас ердѳ петкѳдісны ЗРК-ыс зѳн шајка,
кодјас сугѳѳмаѳс асланыс јѳз пырыс магаѳин-
јасын заведугтысјасѳ, кладовщікјасѳ, кыс-
касысјасѳ, вузасысјасѳ. Тоннајасѳн гусавлѳм
тѳварјас вузассылісны рынок вылын асланыс
рѳѳна - кулакјас пыр, кодјаспыс мыјда-
ыскѳ ез ужавны, а мыјдаыскѳ лыѳѳысісны уж
вылын, сѳмын лунјасѳн ез воывлыны стрѳјка
вылас. Тајѳ ѳелѳ кузасыс вѳлі мыждѳма 16
мортѳс.

Спекулірујтны кыскысѳѳны і ужалыс јѳз
пыс торја неустѳјчівѳј группајас, кодјас
вузалѳны ЗРК-ыс бѳстѳм ѳеѳіцїтнѳј тѳварјас
спекулатївнѳј дѳнјасѳн, вѳјдѳрсѳ случајнѳ, а
сѳсса кодї сурѳ заводїтѳны сїстематїческѳја
спекулірујтны.

Спекулант-перекупщїкјасѳс чорыда мыж-
далѳм да ѳтщѳщ паскыд массѳвѳј разјаснї-
телнѳј уж отсаласны бырѳдны „гырыс“ да
„посѳыд“ спекулантјасѳс. ПОГ-лы спекула-
цїјакѳ тыш нуѳдѳм вылѳ колѳ пуктыны
ыжыд вѳнїманнѳ.

10. Прокуратуралы отсасыс группајаслөн ужалан спеціалнөј вопросјас

а) Промышленнөј предпріјаттөјас вылын. ЦК да ЦКК-лөн јанвар төлысса пленум торја јона індіс продукціјалыс качествосö бурмөдөм вылө уж производительност кыпөдөм вылө, асдон чінтөм вылө. Тајө шуөмјасна*s* і урчитчыссө торја јона төдчана могыс промышленнөј предпріјаттөјасын ПОГ быдлунја ужлөн. Продукціја шыкөдлөмкөд (браккөд), продукціја качествосö бурмөдөм вөсна, техникаөн овладејтөм вөсна тышкасөм, социалистическөј собственност віжөм-дөжөритөм вөсна, уждон кадын мынтөм вөсна, труд охрана вөсна, рабочөј снабженњө вөсна тышкасөм — тащөмөс јона төдчана медсaгырыс вопросјасыс, кодјасөс колө кутны фабріка вывса, завод вывса ПОГ-лы торја ыжыд вніманњө улын.

ПОГ-лы сіз-жө колө тышкасны: а) импортнөј да выль оборудованњө лучкі іспользујтөм вөсна; б) станокјас да струментјасөн бережнөја вөдитчөм вөсна; в) уж дісціпліна вөсна; г) труд охрана да безопасност техника вөсна; д) буржыка рабочөјјасөс снабжајтөм вөсна да общественнөј пітанњө бурмөдөм вөсна; е) сөветскөј да колхознөј торговла вөсна;

ж) волокітакөд да рабочөй предложеньөяс да изобретеньөяс пыддi пуктытөмкөд; з) кыңи соваппаратын, сiң-жө i предпріяттөяс обслужівайтыс аппаратјасын бјурократізмкөд да волокітакөд; i) специалистјас дінө бережнөја относітчөм вөсна. ПОГ-јаслы колө пасјавны асланыс матысса уж мојаснас сiјө участок-јассө, кодјас тајө предпріяттөвылас, тајө кад-кежлас медса бөрын кыссөны, — медса важ-нөјөс.

Бур лоө кутны јитөд сiјө ПЮГ-јасыскөд, кодјас тајө предпріяттөыс сетөны сырјо да оборудованнө. Бостны контроль улө тајө предпріяттөјасөн заказјас нуөдөмсө, сiг-налыңирујтны најө продукция качество тырмы-төмјас јывсыс.

ПОГ шленјаслы, кыңи правілө, оз ков суј-сыны предпріяттөса адмiнiстрацiја распора-женнөјасө, мөдарө, колө быд ногөн вын-сөдны једiноначалiјөсө.

б) ПОГ сiктын. Прокуратуралы отсасыс группајаслы сiктын, совхозын, колхозын, МТС-ын, став мукөд ПОГ-јасыс моз-жө, көт көні најө ез ујавны, асланыс мөгнаныс колө кутны общественнөј собственност вiңөм вөс-на тыш.

ПОГ-лы колө војмөстчөмөн участвујтны став хоңајственнө-політіческөј кампаннөјас

нуөдөмын, ассыныс став ужнысö вескөдны— став колхозјассö пыщкөссаңыс болшевістс-көјө пөртөм ылө, урожајас кыпөдөм, бур-мөдөм ылө да сіктса овмөсын став уж ка-чествосö бурмөдөм ылө,—ЦК да ЦКК јанвар төлысса пленумлыс решенњөјассö практика боксаң олөмө пөртөм ылө.

ПОГ торја ынімаңнө пунктө: а) вөв вөсна буржыка төждысөм ылө; б) социалистическөј скөтвиңөм паскөдөм ылө; в) колхозјасын, совхозјасын, МТС-јасын уж дісціпліна јон-мөдөм ылө; г) віңму ужалан машинајасөн бура вөдітчөм да најөс дөңөрітөм ылө; д) советскөј да колхознөј төргүјтөм паскөдөм ылө да спекуляціјакөд тыш нуөдөм ылө; е) гөрдәрмејецјас, гөрдгвардејецјас да гөрд партизанјас семјаяслы мотајас јылыс закон тырвыјө олөмө нуөдөм ылө, ж) „револю-ціоннөј законност јылыс“ 1932 вога јун 25 лунса закон стөч олөмө нуөдөм ылө.

МТС да совхоз політотделјас целјас да могјас јылыс пленум постановленњөын шусө:

„...Сіктса коммунистјас да комсомолецјас воңын колхозјасын да совхозјасын сулалөны өні могјас настојашщөј партіјнөј да советскөј актів котыртөм да наөн јурнуөдөм, колхоз-јасын да совхозјасын унжыксö асладорө за-војујтан могјас да совхозјассыс да колхозјас-

сыс став аңтисөветскöй элементјассö, медвој-
дöр завхозјас, счетоводјас, бухгалтерјас да
кладовщикјас пöвсыс, вöтлалан могјас кол-
хозса да совхозса көлуј гусавлöм-таргајтöм
котыртысјаслы паныд да көждыс чукöртöм
куза да көзöм куза, урожај чукöртöм куза
да вартöм куза, һаң да јај заготовітан план
тыртöм куза, партіјалыс да правітельстволыс
меропріјаттöјассö саботірујтöмлы паныд сө-
ветскöй властлыс адміністратівнöй да мыждана
мерајас јылыс законјассö чорыда да дуг-
дывтöг нуöдöм вöсна тыш нуöдан могјас“.

Прокуратуралы отсасыс группајаслөн колö
лоны налы зумыд мыждöдөн партіјаөн пунктöм
могјассö олöмö пöртöмын.

Образцовöја ужалö ПОГ Ново-Ключевскöй
сельсоветын, Ординскöй рајонын, Урал облас-
тын. Группаыслөн бригадірыс Маленкіх јорт.
ПОГ шленјасыс Корыгіна А. д., Семісынов
јортјас.

Прокуратуралы отсасан группаас кујім
морт, ставныс колхозникјас, кыкöныс напіыс
ВКП(б) шленјас. Группаыс обслужівајтö 2
чөмобщество: Ключіковскöјöс да Јанчіков-
скöјöс. Сельсоветулас 344 овмöс. Группаыс
ужалö 1931 вога октабр 15-öд лунсаң.

ПОГ став шленјассö прікрепітöма торја
участокјасö: сельсоветö, колхозјасö, коопера-

ціјао, детучреждєннѡјасѡ. Быд прікрєпїтѡм
ПОГ шлєн нуѡ ответствєнност аслас участок
вѡснаыс. Группа сєтїс прокурорлы матєрјал
гр-ка Власова вылѡ, кодѡс вѡлі кутѡма кол-
хозса сорѡмјасыс шєпјас вундалїгѡн. Кыскїс
ответствєнностѡ коңук Мамајєвѡс, Шєрсто-
бітовѡс, Коңуновѡс, сыыс, мыј колхозса вѡв-
јаслы сєтѡм зѡрсѡ најѡ вердїсны асланыс
скѡтыслы. Скѡтнѡј двѡрсѡ вїдлалїгѡн (обход
дырјї) группа каңалїс, мыј Пірожков коңук
єновтѡма вѡвјассѡ вѡјбыд кєжлѡ да мунѡма
віна јуны. Кѡрымыс — туруныс рѡскѡдужтчы-
гїс кыңсурѡ. Сєлхоз артєл правлєннѡыс
вєштїс тајѡ коңуксѡ группа вѡзјѡм сєртї.
Кыскїс ответствєнностѡ колхознїк Трєтјакѡ-
вѡс, кодї рєлїгїѡзнѡј пражднїк дырјї лунтыр
гѡнајтлїс вѡлѡс вїт мортѡс пуксѡдѡмѡн да
вѡвсѡ јѡна нѡјтїс, нарсуд судїтїс Трєтјакѡ-
вѡс. Каңалѡма колхознѡј сушїлкаыс кѡрт гу-
салѡм, гусавлѡма Нѡроков. Группа тѡдмалїс,
мыј јєдїнолїчнїкјас вартїгас кољѡны вѡлѡм
їңасас җаңсѡ 25%-ѡң. Сєлсовет вылпѡв
вартѡдїс вартѡм їңассѡ. Группа вѡчїс җѡл
прѡтокол кулїганїтѡм вылѡ. Группа аслас
ужас медшѡрја вҗїманҗѡ улын кутѡ: общє-
ствєннѡј собствєнност вїңѡм-дѡңѡрїтѡм вѡсна,
сїктын сєлскохозајствєннѡј кампанҗѡјас ус-
пєшнѡја нуѡдѡм вѡсна, колхознѡј тѡргужтѡм

паскөдөм вөсна, скөт виқөм паскөдөм вөсна,
вөв жылыс төждысөм вөсна тышкасөм. Груп-
па нуө ыжыд предупредительнөй уж. Һаңјас
идралігөн кағалөма, мыј сорөмас течөм
сусө скөт сојө, примітіс мерајас, бырөдіс
тајөс, а виқөм-дөңөрітөм вөснаыс кывкутыс
мортыс вештысис уронсыс. Емөс велуна му-
көд лөкторјас ердө петкөдан примерјас. Лөк-
торјассө группа меставылас-жө бырөдаліс,
лөбө сөталіс делөјассө ројонса прокурорлы.
ПОГ шленјас му вылын ужалігөн петкөдлісны
ас ужаныс збылвылө ударнөй обраҗеңјас.
Группа нуөдіс јөз пөвсын, колхозса да бри-
гадајасса собраннөјас вылын сөветскөј закон-
јас жылыс кадыс кадө сорнөтөмјас, нарөснө
котыртөм уголокын законност жылыс бесе-
дајас нуөдаліс. Сені өшалө „Правітелстволөн
законјас“ ыжыд пөв, тајө пөввылас ошөд-
чысөоны партіјалөн да правітелстволөн ін-
дөдјасыс. Ветріна вылын — быдсама пөлөс
кнөгајас право куҗа. ПОГ шленјас дежурі-
төны, ысталөны справкајас, сөветјас. Уголо-
кын емөс революціонној законност жылыс
лозунгјас. Уголокөн беседајас вылө волөма-
нн 1264 морт. Группа отсалөмөн һаң заго-
товка план тыртөма октабр 15 лун кежлө.
Средствојас мобілізујтөм куҗа ударнөй ужыс
ПОГ-өн вескөдлысө Маленкіх јортөс фінор-

ганјас премірујтисны да делегірујтлісны фін-
нударнікјас областувса слот вылө. Кулакја-
сөн агітірујтөм вөсна сетісны шыөдчөм кол-
хозыс петөм жылыс 6 овмөс. Группа нуөдіс
накөд сорніјас да шыөдчөмјассө бөр бог-
тісны. ПОГ примітіс 49 норасөм. Сіјө нора-
сөмјас серті кыскөма ответственностө 6 мор-
төс. Уна норасөмјас куза группа примітіс
тырмытөмјассө, ңелучкіјассө меставывсаң
бырөдан колана мерајас. Сельсоветувса об-
щественнөј суд став заседанњөјас вылас
группа возмөстчөмөн выступајтө. Группа
сетіс газетјасө 19 заметка.

1933 воө тувсов көза кежлө колхоз тыр-
бура лөсөдчіс. Көјдысјас дагтөма, ремонт
ештөдөма, пунктөма колана охрана. Рајпроку-
рор сетіс колана індөдјас, мөдөдавлө пісмө-
јас да законјас жылыс література.

Уна ПОГ-јаслы колө богтны возмөстчөмөн
ужалан примерсө тајө ПОГ-ыслыс. Маленькіх
јортөс ПОГ-ын бура ужалөмыс Уралса про-
куратура премірујтис грамотаөн да 150 шајт
сөмөн.

11. ПОГ-лөн правајасыс да објағанностја- сыс. Ужалан методјасыс

а) Сігналізација — главнөј метод

Мыж вөчөмјас жылыс сігналічірујтөм, мөд

högön-kö — прокурорлы ödjö jüörtöm — став
ПОГ-јаслөн, кызі карын, сіз-жө і сіктын
лоö ужалан медтөдчана методыс. Колö воөд-
чыны сывыјöз, медым рајонса прокурор
пырыспыр-жө төдліс партіјалыс да правітель-
ствоыыс індөdjассö зүгөмјас јылыс.

ПОГ шленјаслы колö пыр төдсаөн лоны
аслас предпріјаттөса, сіктса, грездса, кол-
хозса да с. в. став олөмнас. Тамогыс налы
колö возмөстчөмөн ужавны кызі производ-
ство вылын, сіз-жө і собраһнөјас вылын,
нуөдны сорһјас гражданакод. ПОГ шленјаслы
колö кужны адзавны, ердө петкөдавны ре-
волюціоннөј законност зүгөмјассö.

Мыјөн ПОГ котыртас, пуктас ассыс ужсö,
сыдінө воасны норасөмјасөн, шыөдчөмјасөн.
Норасөмјассö босталөмыс најөс проверіталө-
мыс ем өті ердөдан туж законјас зүгөм торка-
лөмын. Группалы оз ков колтчыны сыкежыс,
мыј расследујтіс норасөм да прімітіс сыкуза
колана мерајас. ПОГ-лы колö мөвпыштны
сыјылыс, оз-ө сігналізірујт тајө норасөмыс
партіјалыс да правітельствыыс індөdjассö
серјознөја зүглалөм јылыс, абу-ө тајө за-
консö зүгөмыс, кодвылө норасөмыс јона
паскалөма. Норасөмјас пріміталөмсö колö
котыртны ПОГ-лы сывылө зев серјоһнөја
візөдөмөн. Бур лоö лөсөдны норасөмјассö

прімітѣм вылѣ постојаннѣй мѣста, лунјас да
часјас, јѣзѣдны, меѣым тѣѣисны, кытѣні да
кѣдыр поѣѣ сетны норасѣм.

Прімітны колё кызі гіжём, сізі і кывжён
вісталём норасёмјас. Кывжён вісталём но-
расёмсё колё гіжны сывылё лёсёдём тетрадё.
Оз поѣ лыѣѣыны шогманаён ПОГ
шленјасён асланыс гортаныс норасёмјас прі-
мітёмсё. Гортаныс, семејнёј абстаноўкаын
норасёмјас прімітём вермас ваяёдны вреднёј
последствіёјасё, вoпpocсё „семејнёја“ мoг-
мөдөмө, „гөститөдөмө“ вөзјөмө, вөсіктө ка-
лым бөстөмөз да с. в.

Кор өџі конкретнџ норасџм відлалігџн тыдовтчџ, мыџ революціоннџ законност зуглалџмыс герџознџја лџбџ паскыда паскалџма, ПОГ-лы быџ колџ сџгналџзџруџтны прокурорлы.

б) Обследуйтөмјас

ПОГ вермө нуӧдны обследуѳтӧм, селсовет, колхоз, коопераѳја да мук. ужыс сѳѳ лѳбӧ таѳѳ участок проверѳтӧм, сӧмын прокурор щӧктӧмӧн, лѳбӧ нароснӧ сывылӧ возыв раз-решеньнӧ бостӧмӧн. Сени, кӧни ПОГ бура ужалӧ, сѳѳ і обследуѳттӧг тӧдӧ, тӧдлас рев-законност зугӧм јывсѳд. Обследованнӧјас

нуодомыд вескыда противоречито ПОГ организация идеязыскөд, основној цельскөд.

Обследуйтомјасто оз ков сорлавны сетом норасомсө тодмалом могыс, группалы тодана закон зугом проверитом могыс группаон нуодан меропряттөкөд. Тани сорныс мунө зугаломсө оз обследованнө жылыс вообще, а тодса фактсө проверитом жылыс. Шыодчөмјассө, норасөмјассө тодмалөмөн группа нуодө ассыс өтө јона тодчана ужсө (функцијасө).

в) Кызі организуйтны ПОГ-лыс ужсө советскөј закон зуглалөмјассө предупредитом могыс

ПОГ-лөн өтө зев тодчана могыс — советскөј закон зуглалөмјас предупредитом. Сіјөс позө вөчны кымынкө ногөн.

Медвојдор ПОГ-лы колө организуйтны кызі карса да сиктса актив пөвсын, сізі ужалыс массајас пөвсын тодчанажык советскөј законјасөн тодмөдөм. Группалы колө пыр візөдны законјас јөзөдөм бөрса, сіјө законјаснас кодјаслөн торја ыжыд тодчанлуныс, да кодјасөс нуөдөм вылө колө кыскыны унжык ужалыс јөзсө, группајаслы колө прокурор, партјачејка, МТС политотдел отсөгөн да најө вескөдлөмулын паскыда тодмөдны

јѳсѳ ѳтувја да ѳтка сорнїјас кѳтырталѳмѳн да*сенї участвујтѳмѳн, собраннѳјаспыр, лыддысан керкајаспыр, ревзаконност пелѳсјаспыр, крестанїн керкапыр, фабзавком, селсовет пленумјаспыр, етенѳ ѳшѳдан да мукод гырыгжык газетјаспыр да с. в.

Законјасѳн таѳїкѳн тѳдмѳдѳмлы кодтѳд зев бур прорабѳтајтны сїктса, заводса, учреждѳеннѳса, совхозса, МТС, масса да актїв пѳвсын общѳественнѳј тѳдчанлун кутана прїговорјасѳн да рѳшеннѳјасѳѳ судлыс, общѳественнѳј судлыс шуѳмјасѳѳ. Ташѳм прорабѳтајтѳмыс бур сїјѳн, мыј конкретнѳј ловја прїмер вылын (нїмовсѳ да оланїнсѳ урчїтѳмѳн) тѳдмѳдчысѳ закон зугѳмлѳн пыцкѳсыс (сушностыс) да кушѳм кывкутѳм сыыс лоїс. Ташѳм прїмерјас вылын законлыс сушностсѳ вїставлѳмыс воѳ вежѳрѳз буржыка да гѳгѳрвоанажыка, закон лѳзѳм јылыс прѳстѳј вїсталѳм дорыс. Медым кѳтыртны тајѳужсѳ, группалы колѳ сорнїтчыны рајпрокуроркод, нарсудкод, мед најѳ ысталїсны медса характернѳј прїговорјаслыс лїбѳ рѳшеннѳјаслыс копїјасѳ лїбѳ женыѳїк пїсмѳ најѳ сушност јылыс, лїбѳ мед тѳдмѳдїсны најѳ асныс, сорнї нуѳдїсны. Суд прїговорјасѳн да рѳшеннѳјасѳн јѳзсѳ тѳдмѳдны, законјасѳн тѳдмѳдны колѳ кыскыны сѳветјас бердса

ревзаконност секціјалыг шленјасос, общественној судјаслыг шленјасос да нарзageda-телјасос.

Поџо сиктос јукны дас керкајас выло да быд керка бердо индыны јустіціја өтi акти-вистос, кодлы i колө тödmöдавны тајо 10 керкаса олыгјассö законјаснас.

Законјас проработатјомсö колө организуйт-ны партјачејка, МТС да совхозса политотдел-јас политическөј вескөдлөм улын. Тајо ујас-возмöстчөмөн участвујтны колө кыскыны учітельјасос, избачос да мукөд культурној уј-нуодысјасос сиктгыс, предпријаттöгыс.

Законјас зуглалөм предупредитөм куџа-ыжыд значеннöыс развернутој (лiбö кыз-сijö невескыда шуоны „показательнöј“) суд-процессјас организуйтөмлөн, ужалыг јозос-паскыда кыскөмөн, общественној суд засе-даннöјас нуöдалөмлөн.

Прокуратуралы отсасыг группалы колө-аслас возмöстчөмөн, партјачејкакөд согла-сујтөмөн кыпöдны вопрос сijö лiбö тајо-развернутој процессорганизуйтөм јылыг.

Группа должен отсавны судлы, прокура-туралы котыртны кыз поџо буржыка тащöм-судебнöј процессö.

ПОГ ужын значеннö вермас кутны личнöј-предупредитөм. Шуам, ПОГ шленјас каџа-

лісны, мыј кѡјдыс фондјас віѡм-доѡрїтѡм
омѡла пуктѡма, мыј кѡјдысјас протравїтѡм
енѡвтѡны „аскі кежлѡ“, мыј їнвентар зѡн-
тавні лѡсѡдчѡны кѡѡдчѡмѡн да с. в. Груп-
палы колѡ, сылѡн ем права, гїжѡдѡн лїбѡ
кывјѡн вісталѡмѡн предупреїтны конкрет-
нѡј јѡзѡс, кодјас кывкутѡны тајѡ тырмытѡм-
лунјассыс. Предупреїтны ње прѡстѡ „мастер-
скѡјын заведудјтыгѡс“, „колхозса-јуралыгѡс“
да с. в., а урчїтны њїмовсѡ, кодвылѡ водѡ
таыс кывкутѡмыс.

Со, шуам, челабїнскѡј тракторнѡј заводу
ПОГ нуѡдіс тыш станокјас жугѡдалысјаскѡд.
Сїјѡ рабочѡј станок вылас, кодѡс каѡалїс ПОГ
мыј сїјѡ кызсурѡ вѡдїтчѡ станокнас, ѡшѡд-
сылїс плакат: „Прокуратуралы отсасыс груп-
па щѡктѡ тенѡ (сещѡмтѡ јорт) окуратнѡја
весавны станоктѡ да бережнѡја сїјѡн вѡдїт-
чыны“.

Прокуратуралы отсасыс группалы колѡ
отсавны бырѡдны сещѡм шогмытѡмторјассѡ,
кодјас јылыс гїжлїс „Правда“ передѡвѡј
1933 вога март 11 лунѡ „Северный Кавказ
накануне сева“ статѡаын. „Вѡвјаслыс лыдсѡ
чїнтытѡм да содтѡм јылыс ЦК-лыс да пра-
вітѡльстволыс постановленњѡсѡ, кѡзіг кежлѡ
ловја таглѡ (вѡвјас да мук.) лѡсѡдѡм-дастѡм
јылыс совнаркомлыс да ЦК-лыс бѡрја пос-

тановленњөсө крајса јона уна колхозјасын колхозњикјас оз төдны да олөмө оз нуөдчыссы. Оз төдны сіз-жө уна колхозјасын колхозњик-ударњикјас Ставсоюзса сјездлыс шыөдчөмсө да вөв дөзөрїтөм јылыс сылыс предложењњөсө“. Тащөм случајјасыд уна-на емөс. Вөв јылыс јона төдчана законсө јөз пөвстөзыс абу-на вайөдөма. Тащөмтор-жө ми адзам і вельуна мукөд законјас куза. Бесіг сешөм закон, кызі гусасөм-таргајтөмјаскөд тышкасөм јылыс август 7 лунга закон уна-лы-на абу төдса.

ПОГ-лы колө пуктыны аслыс могөн сіјө ужалан рајонын, медем став јөзыс төдіс мед-төдчана сөветскөј законјассө.

г) Быднөгөн ПОГ-лы колө тышкасны сөветскөј законјас олөмө нуөдөм, вөсна

Вылынжык індөм ужалан методјасыс, способјасыс кынзі: сігнализірујтны да предупредјатны законјас зуглалөмсө. „ПОГ-јылыс положењњө“ пуктө ПОГ објазанностө, сетөналы права тышкасны революціоннөј законност вөсна со кущөм ногјасөн:

Сетны рајпрокурорпыр протест постановленњөјас незаконност јылыс, добівајтчыны сіјөс вежөм, сув-

тöдны вöпрöсјас селсовет вöзын, колхоз правленњö вöзын.

Телескöј селсоветын, Орфинскöј рајонын (Урал) ПОГ сувтöдiс селсоветын вöпрöс гöрд партизан Герасимовлы чорыд заданњö неправильнöја пуктöм јылыс. Селсовет сöгласитчiс ПОГ-кöд.

Ем права кыпöдны рајпрокурор вöзын конкретнöј (урчитана) мортöс дисциплинарнöј либö административнöј ответственностö кыскöм јылыс. Сijö либö тајö матерјал чукöртöмөн, сijö либö тајö норасöм видлалöмөн ПОГ-лы колö аслас совещанњö вытын сорнитны, кушöм мерас колö нуöдны тајö вöпрöс кузасыс. Сессаöд i ПОГ јылыс положенњöыс вiсталö сыјылыс, мыј ПОГ, тајö матерјал кузасыс заключенњö вöчöмөн, вермас корны пуктыны дисциплинарнöј либö административнöј взысканњö.

ПОГ вермас сетны делöсö общественнöј судö.

Быд ПОГ-лы аслас ужын колö топыда јитчыны общественнöј судкöд, кодöс организујтöма сijö-жö заводас, МТС-ын, селсоветын да мукöдлаын. Группалы колö лоны пыр вöзвыв бостчыгөн конкретнöј делöјас тöваріщескöј судö видлавны пуктöмын.

ПОГ матерјалсö чукуртöмөн вöчö ассыс заключеннö, кöни вермö вöчны вывод уголовнöй ответственностö кыскыны колöм жылыс.

Kodöc-ныбуд уголовнöй ответственностö кыскыны колöм жылыс тащöм заключеннöсö вöчöмас (заключеннöйс мöдöдчысö сöмын рајпрокурорјаслы) ПОГ-лөн колö сев серјознöја вижöдлыны.

ПОГ шленјас вермасны выступајтны нарсудјасын уголовнöй дагражданскöй делöјас куза сетны заключеннöјас кассационнöй коллегіја-сын.

Тажö выступленнöјассö ПОГ шленјас вöчöны прокурорщöктöм серті.

ПОГ шленјас прокурорсаң специалнöй порученнö кузавермöны расследујтны уголовнöй делöјас да нуöдны торја следственнöй ужјас. Прокурорлыс тащöм щöктöмјассö нуöдöмөн, ПОГ шленјас нуöны і збылысö і формалнöсö следовательлыс ужсö социалистическöй совместительствоөн. Тащöм щöктöмјассö—ужсö прокурор сетö сöмын ПОГ-са медопытнöй шленјаслы. Ічöтік делöјас расследујтöмö да сійөн милиціалыс да следовательлыс ужö кокнöдöмö колö паскыджыка

кыскыны ПОГ-ös, делöјас расследудтöмын ПОГ-лөн участвујтöмыс ем расследованнö ужсö бурмöдан öтi туј. Уголовнöј делö расследудтöм бöрын группа вöчö ассыс заключеннö да мöдöдö сiјöс прокурорлы. Прокурор, ПОГ заключеннöнас-кö сiјö сöгласөн, сiјöс вынсöдö да мöдöдö. Ташöм делöјас расследудтiгөн ПОГ-лы колö соблудайты уголовно-процессуалнöј кодексын урчитöм правилöјас. Тајылыс колö инструктирујтны прокурорлы.

ПОГ вермасö газетнöј заметкајас куза колана мерајас примитöм вöсна.

ПОГ-лы колö пыр визöдны газетјас бöрса да ставсö, мыј ем „аслас“ район, кар, сiкт, завод јылыс, кодi инмö ПОГ морјас бердö, бостны тöдвылö. ПОГ-лы колö быт пыр видлавны стенö öшöдан газет, аслас предпријаттöса да районса газетјас. ПОГ-лы колö бостны контрол улö сiјö ужнуöдан участкас инмыс заметкајассö да добивајтчыны на куза колана мерајас олöмас нуöдöм. Кушöм мерајас заметка характер сертиыс. Уна заметкајас куза колö пыр-жö чукöртны материал, тöдмавны бура сiјöс да мöдöдны прокурорлы заключеннö вылö, мукöдјас кузаыс позö вöчны предупреждённö сiјö организацијалы, кодлы инмö заметкаыс, шуам, — кооперація

правлењнѡлы, мелнѣчаѡн заведѹѹтыслы, складѡн заведѹѹтыслы да с. в. заметка куѣаыс колана мерајас прѣмѣтны колѡм јылыс

Гаѣетнѡј заметкајас расследѹѹтѡмыс ПОГ-лѡн отсѡгыс прокуратуралы торјѡн колана, бур.

ПОГ-лы сетѡма права прѣмѣтавны јѡзсань норасѡмјас.

ПОГ јылыс положенѣнѡыс шуѡ сыјылыс, мыј „норасѡм прѣмѣтѡм бѡрын прокуратуралы отсасыс группалы колѡ кык луныс ѣе сорѡн-жык быѣ видлавны сѣјѡ норасѡмсѡ да прѣмѣтны сыкуѣа колана мерајас. Норасѡм куѣа став поѣана торсѡ вѡчѡм бѡрын, группа мѡдѡдѡ сѣјѡс рајпрокурорлы, јѹѡртѡмѡн, кущѡм меропрѣјатѣѡјас нуѡдѡма норасѡм куѣаыс, да ассыс заключенѣнѡ вѡчѡмѡн“.

Норасѡмјас прѣмѣталѡм ем ПОГ-лѡн отѣ јѡна тѡдчана функцѣаыс да корѡ ПОГ шленјаслыс асланыс уѣын ыѣыд ответственност, ПОГ шленјаслы колѡ чорыда вермасны норасѡм куѣа мерајас прѣмѣтѡмыс еновтчѡмкѡд, волокѣтакѡд, а кущѡмкѡ помкајас понда-кѡ ПОГ оз вермы ѡдјѡ прѣмѣтны мерајассѡ норасѡм куѣаыс, буржык сѣјѡс мѡдѡдны прокурорлы. Њекущѡм ногѡн ПОГ-лы оз ков колны норасѡмсѡ аслас орѡдѡ хранѣтны. ПОГ-ѡн разрешѣтѡм, став норасѡмјассѡ, сѣј-жѡ і мукѡд

норасомјассө, группа заключеннөон, мыј вө-
чөма норасом куҗаыс да мыј колө нөшта
вөчны indömön колө mödödны прокурорлы.

Прокуратуралы отсасыг группа
зев колона отсөг сетыс рајпрокурор-
лы јөзсан норасомјас раследу јтө-
мын да меставывса власт орган-
јас вылө быдсама јуөртасјас сетө-
мын, кор прокурор ачыс меставылас
оз вермы воны либө kodöскө mödödны.

12. Kodi da кызі должен вескөдлыны ПОГ ужөн

Революціоннөј законност секці-
јајаскөд ужсө јітөм.

ПОГ ужөн непосредственнө вескөдлө ра-
јонса, карса прокурор. Тајө вескөдлөмсө про-
курор нуөдө аслас отсасысјас либө следова-
тельпыр, ПОГ уж котыртөмын, налыс ужсө
бура пунктөмын прокурорлөн мыжөднас лооны
сөветјаслөн революціоннөј законност секці-
јајас. Отсасыс группајаслы колө пырны заво-
дын, колхозын да с. в, сөветјаслөн депутатскөј
группа составө.

Прокурорлы аслыс колө кадыс-кадө сөтавы
тујдөдјас ПОГ-лы, кызі колө налы ужавны.
Практика висталө сыжылыс, мыј тујдөд-indö-

djassö medbur loö сетавны кустөвөј да совешщаннөјас чукөртлывлөмөн. Сени прокурор пуктö ассыс доклад, kodі котыртö-чүjdödö ПОГ-öс medca töдчана öнiја могјас вылö да пуктö докладјас öтi-кык группалыс најö уж опытөн вежласөм могјас.

Аслас быдлунга практiческөј ужас ПОГ подчiнајтчö сөмын прокурорлы, кодлыс iндөdjassö сылы быт колö нуөдны.

Селсовет да фабзавком сетöны группалы ужалан общöј вiтсö (направлеңнö), сетöны најö ужлы общöј оценка, но сујсыны группаса быдлунја ужö, не леңны нуөдны налы сiјö лiбö тајö уж, оз ков. Прокуратуралы отсасыс группалөн колö воэмөстчөмөн оставны селсоветлы тышкасны революционнöј законност вöсна.

Революционнöј законност секцiјајас вермасны дај колö налы отсавны прокурорлы котыртны ПОГ, вескөдлыны наөн, түjdөдлыны, отсавны најö ужын.

ПОГ вермастрөбујтны рајпрокурорлыс вочакыв, мыј вöчöма најö пiсмöјас да сiгналацiјајас куза, а рајпрокурорлы колö торја вни мательнöја вiтöдны тајö воча кывјас сетөм вылас. ПОГ пiсмöјас вылö-кө рајпрокурор воча нiнөм оз гiж-јуөрт (а ташөм прокурорјасыд емөсна), ПОГ-лы оз ков јандысны гiжны i крајса

лібѡ областса прокуратураѡ, а ковмас-кѡ і республікаса прокуратураѡ.

13. Учот да отчетност

ПОГ ужын учот кутѡ ыжыд значењњѡ. Сіјѡ отсалѡ ПОГ-лы подітожітны ассыс ужсѡ, прѡверітны ассѡ, отчітывајтчыны бѡрјысјас ваѡас да навоѡын, кодјас најѡ ужѡн. вескѡд-лѡны.

Поѡѡ уна ногѡн артавны ПОГ-лыс ужсѡ. Кодсурѡ быдлун гіжалѡны став вѡчѡм ужсѡ учот нуан тетрадѡ, а тѡлыс помас подітожі-вајтѡны.

Мукѡдјас, учотнѡј форма сертіыс, лѡсѡдѡ-ны лістокјас да гіжалѡны сетчѡ вѡчѡм ужсѡ. Группаса брігадірлы колѡ відлыны, код но-гѡн буржык нуны учотсѡ да колѡ котыртны, пуктыны тыр учот аслас ужлы да группа ужлы. Учот нуѡдѡмыс абу сещѡм сѡкыд, ѡкуратнѡја-кѡ учітывајтны, кымынкѡ лунјасѡн-кѡ он кут сормѡдчавны, — зев коланатор.

Кварталын ѡтчыд, учот сертіыс, колѡ отчітывајтчыны аслас уж јылыс рајпрокурор воѡын статістіка отчетност лѡсѡдѡм форма серті. Тајѡ отчетност гіжѡмын вермас отсав-ны учітел, ізбач да с. в. Таыс кынзі вѡчѡм уж јывсыс ПОГ-лы колѡ ѡтчыд вожынјын

сетны отчот фабзавком во́зын, сельсовет во-
зын, партјачејка во́зын.

14. Бөрја кыв

1932-өд вога јул 1-өд лун кежлө РСФСР
паста прокуратуралы отсасан группајасын
вөлі лыдчысө 110890 морт.

Рабочөјјасөс да колхозникјасөс прокура-
туралы отсасыг группајас пыр прокуратуралы
отсасны кыскөм куға образцовөј уж сетө Урал
областса Јургаминскөј рајонса прокурор Кат-
ков јорт.

Катков јорт зіла, сөлөмыг ужалөмнас ко-
тыртис группајасөсө рајонувса став 22 сельсо-
вет. „Гусасөм-таргајтөмјаскөд тышкасөм жы-
лыг“ август 7-өд лунга постановленьөйс
рајонө воөма август 12 лунө. Мөд луннас
прокуратуралы отсасыг группајаслы ста-
выслы вөлі ысталөма indöd проработажтны
тајө постановленьөсө, војдор прокурорлы
отсасыг группајасын общественнөј судјасса
шленјаскөд-да нарзаседателјаскөд отвылыг,
а сесга котыртны проработкасө массөвөј
собрањөјас вылын, сізікөн, медем законнас
төдмөдны рајоныг став јөзсө.

Сізікөн правітелствоыг август 7-өд лун-
га постановленьөсө проработажтисны став

селсоветјасас јустіціја актїв совешщанњөјас
вылын. Јустіціја актїв вынјасөн постановлен-
њөсө вөлі проработajtөма собранњөјас вылын
57 колхозын (рајонас 80 колхоз) да 42 бри-
гадаын 151 бригадаыс, 23 населоннөј пунк-
тын једіноличнїкјаскөд 54 пїыс, кык рабо-
чөј собранњө вылын. Массөвөј ужыс возмөст-
чөдіс јөзсө. Прокуратураө кутїсны воавны
төдчымөн унжык јуөрјас гусасөм-торгајтөм-
јас жылыс.

Прокураторалы отсасыс группајаслы колө
повтөг чорыда нуөдны тыш партїја генерал-
нөј тујвіч вөсна, конкретнөј јөз преступнөј
ужөн вөчан сөкыдторјаскөд зїлыны, бырөдав-
ны кажалөм тырмытөмјассө, нелучкїјассө—
кодјас көт тајөс ез вөчны. Рајонса, карса
прокурор-кө оз нуөд—колана мерајас сіјө
лїбө тајө јуөртөм куза сігнализірујтөм куза,
группалы колө шыөдчыны сыжылыс крајса,
областса прокурор дїнө, лїбө республикаса
прокурор дїнө.

15. Партїја да сөвет власт візөны-дорјоны ПОГ-өс

Классөвөј врагјас, мыжвөчысјас көнсурө
бостгылысны-нын ПОГ-өс преследујтны.

Группајаслы колө төдны, мыј прокуратура
пыркутас јона дорјыны, кор најө нуөдөны

лучкі-вескыд тыш партія тујвіз вѳсна. Јус-
тіція народнѳ коміссаріат, республікаса
прократура прокуратуралы отсасы группајас
јылыс положеннѳын сетісны дїректіва, код
куза рајпрокурорјаслы, крајјасса да облас-
тјасса прокуројаслы колѳ пыр-жѳ прімітавны
мерајас прокуратуралы отсасы группајасса
шленјасѳ дорјѳм могыс, мыжајассѳ уголовнѳ
кодексса 58 да 73 ст. сг. куза уголовној
ответственностѳ прівлекајтѳмѳн. Мѳд но-
гѳн-кѳ, ПОГ шленјас куза террорістическѳ
дѳјствіјѳјас вѳчѳмыс да тајѳ актјасас участ-
вujтѳмыс Сѳвет власт мыждѳ весіг лыјлѳмѳз.

73 ст. уголовнѳ кодекслѳн урчїтѳ угроза
характер сертїыс да обстојателствојас сер-
тїыс мыждыны мырдана ужвылѳ 6 тѳлысѳз,
лїбѳ пуктыны 300 шајт штраф, лїбѳ ыстыны
тајѳ местасыс кујїм воѳз судѳн урчїтѳ-
мѳн лїбѳ сытѳг мукѳд местаѳ овны быт
колѳдѳмѳн.

ПОГ шленјасѳ-кѳ ужсѳ нуѳдїгѳн нѳјтасны
лїбѳ мукѳд насїлственнѳ дѳјствіјѳјас на-
куза нуѳдасны, да тајѳ нѳјтѳмыс-кѳ оз пыр
террорістичеснѳ акт гѳгѳрвоѳм улѳ,—секі
мыждысѳ 5 во кѳжлѳ свободаыс лїшітѳм
вылѳ.

Јустїція народнѳ коміссар І. В. Крылен-
ко аслас уна выступленнѳјасын тѳдчѳдліс

революціоннөй законност вöсна тышö масса-
ясöс пыртöмлыс јона ыжыд значеньöсö,
вiставлiс прокуратуралы отсасыс группалыс
јона ыжыд тöдчанлунсö.

Крыленко јорт iндö сывылö, мыј „рево-
люціоннөй законност ем јон вороп мiјан
строiтeлстволөн да мыј вöсна Владiмiр Iлјич
гiјлис, мыј революціоннөй законност быд 3у-
гöм — сiјö ро3, кодпыр сујсöма классöвöј
враг. Со мыј вöсна сiјö шулис, мыј закон-
ност колö лоны једiнöј, оз ков лоны калужс-
кöј, разанскöј да с. в. законност, но тавы-
лö колö öтi условiјö — гiгантскöј массöвöј
уж... Сiсмыс капитализмкöд тышкасöм ку3а,
во33а нартiтыс класс коласјаскöд тышкасöм
ку3а тајö ужыс — сöкыд уж, сöд уж сiјö
корö аслас успехыс вылö, медым тајö ты-
шас участвујтiсны мiлљонјасөн ужалыс јöзыс*).

---

*) Крыленко, XV созывса ВЦИК 3 сессiја вылын
вiсталöм 1933 воö.

ЈУРИНДАЛЫҢ

Љыстб.

Возкыв	3
1. Прокуратуралы отсасыг группажаслөн целыс да моҗасыс	7
2. Прокуратура — пролетарскөҗ фiктатуралөн особөҗ полномочиҗөҗаса аппарат	12
3. Прокуратуралы колө ужавны образцовөҗа	15
4. Отсасыг группажас—революционнөҗ законност вöсна тышкасöмын ужалыс массаҗаслыг участвуҗтöмсö котыртан форма	20
5. Кызi лоалисны прокуратуралы отсасыг группажас	23
6. Көнi да кызi котыртчысöны ПОГ-җас	27
7. Маскiруҗтчыс классöвөҗ врагöс ердö пегкөдöм—ПОГ-лөн јона ыҗыд моҗ	32
8. Общественнөҗ собственност виҗöм-дöҗöритöм вöсна	36
9. Спекуляциҗакöд тышкасöм	39
10. ПОГ ужлөн специалнөҗ вопросҗас	41
а) промышленнөҗ предпрiҗаттөҗасын	41
б) ПОГ сiктын	42

11. ПОГ-лөн правајас да објазанностјас. Ужалан-методјасыс	47
а) сiгнализацiја — главнöј метод	47
б) обслеdyйтöмјас	49
в) кызi котыртны ПОГ-лыс ужсö сöветскöј законјас зугöмјас предупредитöм могыс . . .	50
г) быднөгөн ПОГ-лы колö тышкасны сöветскöј законјас нуöдöм вöсна	54
12. Kodi да кызi должөн вескöдлыны ПОГ ужөн	59
13. Учет да отчотност	61
14. Бөрја кыв	62
15. Партия да сöвет власт виçоны ПОГ-öс . .	63

ИИВ. № 4360

Редактор Поквасева

Техн. редактор А. Н. Уразова

Корректор Н. Киселев

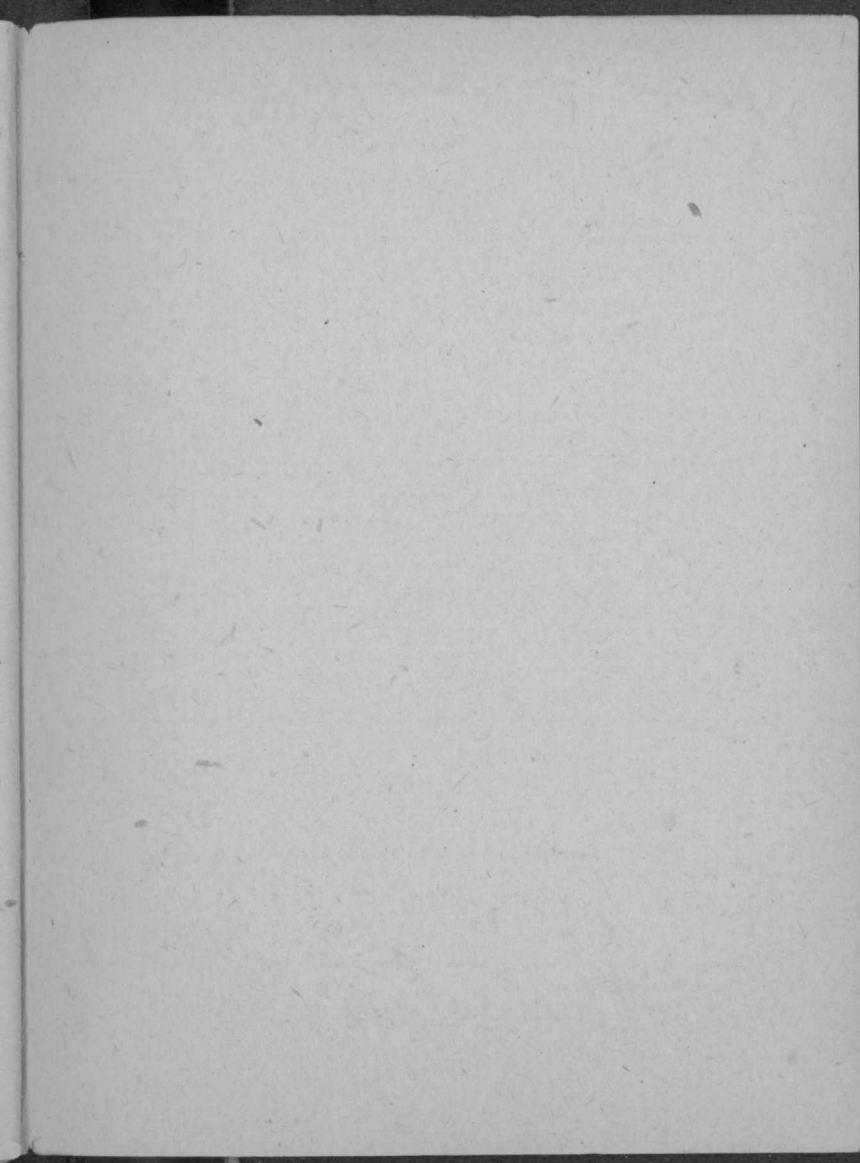

III. квартал 1934 г. № 77. Сн-4. Сдано в производство 3/II 1934 г.
Подписано к печати 16/IX 1934 г. 2¹/₈ печатных л. 1,88 автор. л.
В 1 бум. л. 81.808 зн. 62×94¹/₃₂. Уполн. Главлита В-77939
Тираж 1500 Зак. 2202.

---

17 ф-ка нац. книги ОГИЗ'а РСФСР треста «Полиграфкнига»
Москва, Шлюзовая наб., д. № 10.

Цена 15 коп.

М 1855

Коми-З

1-220

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
„СОВЕТСКОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО“
Москва, Красная площадь, зд. ЦИК СССР, пом. 28.

■ В. Н. Ефимочкин

Группы содействия
прокуратуре

■ На коми-зырянском языке

В брошюре рассказано о
целях и задачах массовых
организаций — групп содей-
ствия прокуратуре, их струк-
туре, правах и обязанностях,
содержании и методах их
работы.

АДРЕС ИЗДАТЕЛЬСТВА: Москва, Центр, Красная площадь,
здание ЦИК СССР, 2-й этаж, пом. 28.

ЗАКАЗЫ НАПРАВЛЯТЬ: в магазины и отделения КОГИЗа.

Почтовые заказы направлять без задатка „Книга—
почтой“ Москва, 64, Покровка 28, или Ленинград,
Проспект 25 Октября, 28.